Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 16 (3754). | Чоршанба, 24 январь 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Пешқадам бинокорлар Х. Ғоибов (чапда), Қ. Ашуров, ва Р. Жўраев ўртоқлар баракали меҳнатлари билан пойтахтимиздаги 11-трестнинг 2-қурилиш бошқармаси коллективи ўртасида муносиб ҳурмат қозонишган. Улар Охунбобоев майдонида қад кўтараётган янги магазин биноси қурилишида сидқидилдан ишлашмоқда.

А. Тўраев фотоси.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ А. Н. КОСИГИННИНГ ҲИНДИСТОНГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Ҳиндистон ҳукуматининг илгари қилган таклифига биноан СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин шу йил январь ойининг охирида расмий визит билан Ҳиндистонга боради.

Ўртоқ А. Н. Косигин Ҳиндистонга борган вақтида Ҳиндистоннинг миллий байрами — Республика куни муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда қатнашади.

СОВЕТ — АНГЛИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

Буюк Британиянинг расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Бош министри Гарольд Вильсон 22 январда Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

Шундан кейин Кремлда Совет — Англия музокаралари бошланди.

Дўстона вазиятда ўтган музокаралар вақтида халқаро миқёсдаги баъзи муҳим масалар юзасидан фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ 13-СЕЛЬМАШ САЙЛОВ ОКРУГИДАН ЎРНИ БЎШАБ ҚОЛГАН ДЕПУТАТ ЎРНИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: Тошкент шаҳри 13-Сельмаш сайлов округидан ўрни бўшаб қолган депутат ўрнига Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов 1968 йил 18 февралга белгилансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил 22 январь.
Тошкент шаҳри.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

22 январда Андижон область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг секретарлари ва бюроси фаолиятидаги жиддий хато ва камчиликлар тўғрисида»ги қарорини муҳокама қилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов шу масала юзасидан доклад қилди.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда партия принципларини қўпол равишда бузганликлари, ишда коллегиалликни назар-писанд қилмаганликлари учун пленум ўртоқ А. Ҳайдаровни область партия комитетининг биринчи секретари вазифасидан, ўртоқ А. И. Шалигинни область партия комитетининг иккинчи секретари вазифасидан, Н. Д. Лапшин ва Р. Файзиев ўртоқларни область партия комитетининг секретарлари вазифаларидан озод қилди.

Пленум ўрток Б. Р. Раҳимовни Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг биринчи секретари қилиб, ўртоқ А. М. Илюхинни иккинчи секретари қилиб ва ўртоқ У. Саримсоқовни область партия комитетининг секретари қилиб сайлади.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитетининг инструктори ўртоқ В. Е. Яковлев қатнашди. (ЎзТАГ).

ЗВЕНО УСУЛИ—ЮКСАЛИШ КАЛИТИ

МЕХАНИЗАТОР бошлиқ звено, тахтача усули, Тошкент суръати тўғрисида ҳар ким ҳар хил фикрда. Албатта, иш билан яқин таниш, бу усулларни бевосита амалда синаб кўрган, унинг қандай натижаларга олиб келишини билган кишилар бу ҳақда ишонч билан, зўр қаноат ҳосил қилиб гапирадилар. Лекин у билан яхши танишмаган кишилар тўла тасаввурга эга эмаслар. Биз шундай ўртоқларга ёрдам бериш мақсадида Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози иш тажрибалари ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Маълумки, бу колхоз 1960 йилда энг қолоқ, ҳосилдорлик 13,2 центнерга тушиб, меҳнат интизоми бўшашиб, ишлари юришмай қолган хўжалик эди. Бултур шу колхозда катта сакраш бўлди. Ҳосилдорлик 33,4 центнерга кўтарилди. Йиллик пахта тайёрлаш плани сентябрь ойида, яъни 17 иш кунида бажарилди. Бу колхоз раиси Юнус Тўлаганов, колхознинг бош агрономи Цой Сен Чу билан колхоздаги бу бурилишларнинг сабаби, унинг қандай рўй бергани ҳақида суҳбатлашдик, фикрлашдик.

ЭЪТИБОРЛИ КИШИЛАР

ҚОЛОҚ аҳволга тушиб қолган колхозимизда 1961 йилдан аста-секин силжиш бошланди. Ўтган йиллар мобайнида ҳосилдорликнинг ўсиши гоҳ кўтарилиб, гоҳ пасайиб турди. Аммо кейинги икки йилдан бери аста қадам ташлаб келаётган колхозимиз бирдан шахдам одим ташлайдиган бўлиб қолди. Ҳосилдорлик кескин кўтарилди.

Савол: Нима учун олдинги йилларда ўсиш секин борди-ю, кейинги икки йилда кескин кўтарилиш бўлди?

Жавоб: Қисқача қилиб айтганда, моддий рағбатлантириш тадбирларининг амалга оширилиши, механизаторлар бошлиқ звенолар тузилиши ва улар ишининг мустаҳкамлангани, айниқса тахтача усулининг жорий этилиши шундай ижобий натижаларга олиб келди. Ҳа, худди шундай бўлди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси бирини бири тўлдирди, бирини-бири такомиллаштирди. Механизаторлар бошлиқ звеноларнинг тузилиши пахтачиликда механизациядан фойдаланиш даражасини кўп марта оширди, иш сифатини яхшилади. Тракторчиларнинг гектар учун қизиқиб беҳуда юришларини йўқотди.

Илгари механизаторлар кўпинча ишнинг сифатли бўлиши учун эмас, гектар кўпайиши учун курашар эдилар. Ҳосилдорлик билан ишлари йўқ эди. Механизаторлар бошлиқ звенолар тузилгач, уларнинг роли бутунлай ўзгарди. Хўжалик ҳисобида иш олиб бораётган звеноларга ҳақ ҳосилдорликка қараб тўланадиган бўлгандан бери ишнинг сифати, салмоғи, мазмуни яхшилана бошлади. Пахта ҳосилдорлигини оширишда уларнинг шахсий масъулиятлари ошди. Шунинг учун улар техникадан унумли фойдаланиш даражасини тинмай оширмоқдалар, ва шунга интилмоқдалар. Айниқса пахта ҳосилини машина билан териб олишга катта журъат билан дадил қадам ташладилар.

Ана шу жасорат кўрсатиб ишлаётган механизаторларнинг маҳоратлари туфайли колхозимизда бултур 94 процент ҳосил машинада терилди. Пахта теримига четдан ишчи кучи жалб этиш бутунлай тугади. Илгари бусиз ишни эплай олмас, одам қидирар эдик. Шундай қилиб колхозда янги шароит, янгича муносабатлар вужудга келди. Ҳозир механизаторларни дала гвардиячилари, деймиз. Бу бежиз эмас. Улар энди пахтачиликда етакчи ва ҳал қилувчи роль ўйнамоқдалар. Механизаторлар пахтачилик пешқадамлари, қишлоғимизнинг энг обрўли, эътиборли кишилари ҳисобланадилар. Чунки, юқори ҳосил етиштираётганлар ҳам, етиштирган ҳосилни машина билан териб олаётганлар ҳам шулар. Эргаш Ёқубов, Ражаб Бесбоев, Анвар Ўлжаев, Элбой Очилов, Қобил Арслонов, Егор Арслонов, Мехаил Галин,. Турсунхўжа Ёқубов каби механизаторлар суянган тоғимиз, ишонган боғимиз. Чунки улар бошлиқ звеноларда ҳар гектар ердан 35-39 центнерга етказиб ҳосил кўтарилди.

Бултур колхозимизда қўл билан пахта терилмади десак бўлади. Фақат карта четлари, айрим майда машина юролмайдиган ерлар ҳосилигина қўлда терилди. Умуман етиштирилган 3340 тонна пахтанинг 3155 тоннаси машиналарда, фақат 185 тоннаси қўлда терилди. Бу фактлардан кўриниб турибдики, механизаторлар бошлиқ звенолар пахтачиликда янги олтин саҳифа очмоқдалар. Улар кенг истиқбол йўлига бошламоқдалар.

ТАХТАЧА—СИФАТ

Савол: Тахтача усули пахтачиликда қандай ижобий роль ўйнади? Шуни айтиб берсангиз.

Жавоб: Тахтача усули, пахтачиликдаги янги иш усули, янги, ижобий ташаббус. Унинг ижобий натижалари, фойдали томонлари кўпчиликка жуда тез ёйилиб кетди. Тахтача усули ҳаммага дарров ёқиб қолди. Кўпчилик унинг аҳамиятини дарҳол тушуниб олди. Чунки шу усул туфайли даладаги кўзбўямачилик бутунлай тугатилди. Айрим табелчилар томонидан ўзига ёққан кишиларга қўшиб ҳақ ёзиш каби нотўғри ҳаракатларга барҳам берилди. Энди бундай қилишнинг сира иложи йўқ. Бу нарса одамларнинг колхозга бўлган ишончларини яна ҳам мустаҳкамлади. Бу ишонч туфайли улар кўнгил қўйиб ихлос билан ишламоқдалар. Илгари колхозимизда 12 табелчи бор эди. Энди улар йўқ. Тахтача усули бу штат ортиқча эканини кўрсатди. Чунки тахтача усулида колхозчиларга бўлиб берилган ердаги ишнинг сифатли бажарилишига қараб ойлик тўланади. Бу иш колхоз правлениеси томонидан тайинланган кишилар томонидан ҳар ўн беш кунда текшириб қабул қилинади. Шунинг учун табелчиларнинг кундалик ишни кунда ўлчаб қабул қилишлари учун ҳожат қолмайди.

Ҳар қандай янгилик ё у, ё бу йўл билан қаршиликка учраши табиий. Ҳатто янги кийим кийганингизда ҳам кишига қандайдир эриш туйилади. Бу ҳам шунга ўхшаган гап. Баъзи кишиларга одамларга ерни бўлиб бериб тахтача қоқиш ёқмасмиш. Бундай қилиш нотўғри эмиш. Мен ҳайронман, нимага ёқмайди? Нимаси нотўғри? Масалан, бирор заводга борсангиз ҳар бир ишчи ўзининг иш жойига эга. Доим у шу ўзига биркитилган машинада ишлайди. Колхоз, совхозлардаги механизаторлар ҳам ўз агрегатларига эга. Улар шу ўзларига бериб қўйилган техниканинг яхши, унумли ишлаши учун шахсан жавобгар. Нега энди колхозчиларнинг иш жойларини тахтача қоқиб аниқ белгилаб қўйиш мумкин эмас?! Улар шу ерда ишлаганлари учун қанчалик кўп ёки оз фойда келтирганларига қараб ҳақ оладилар-ку. Етиштирган ҳосилдан келган даромадни ўзлари олмайдилар-ку. Ахир улар ерни шахсан фойдаланиш учун эмас, колхозга яхшироқ фойда келтириш учун олганлар-ку.

Тахтача усули ҳар бир кишини ҳалол, виждон билан ишлашга ўргатади. Ялқовларнинг, яхшиларнинг паноҳида наридан-бери ишлаб юрган мўғомбирларнинг сирларини очиб ташлаяпти. Тахтача усули ҳар бир кишининг шахсий жавобгарлигини оширади. У ҳар бир ишнинг ўз вақтида сифатли бажарилишига катта ёрдам бермоқда. Биз ҳозир тахтача усулини техниканинг энг яқин йўлдоши деймиз. Чунки у техникага, айниқса пахта териш машиналарига кенг йўл очиб бераяпти. Шу туфайли ғўза ораларидаги ёввойи ўтлар қириб ташланяпти. Энг муҳими колхозчилар нормал ишлашлари учун шароит яратяпти. Ҳозир колхозчи ўзига биркитилган ердаги ишларни сифатли бажариб қўйиб ишга чиқмаса, унга нима учун ишга чиқмадинг демаймиз. «Ишни қойил қилган бўлса, қандини урсин, дамини олаверсин» деймиз. Бу ёмонми?

Яна бир фактни айтишни истар эдим. Машина теримидан кейин ерга тўкилган пахтани териб олиш жуда мушкул иш. Ҳозиргача уни териб олишга тўла эриша олмаган эдик. Тахтача усули туфайли бултур ерга тўкилган пахта жуда тоза териб олинди. Биз бу усулни иложи борича мустаҳкамлаймиз ва такомиллаштира борамиз.

Савол: Бултур колхозда йиллик пахта тайёрлаш плани 29 сентябрда, яъни 17 иш кунида бажарилибди. Бунга қандай эришилди?

Жавоб: — Бунга ҳам, — дейди колхознинг бош агрономи Цой Сен-Чу, — моддий рағбатлантириш тадбирлари тўғри амалга оширилаётгани, механизаторлар бошлиқ звенолардаги ташкилий ишлар мустаҳкамланиб бораётгани ва ниҳоят тахтача усули туфайли эришдик. Ҳар бир иш ўз вақтида юқори сифат билан бажарилса пахтанинг ривожи тезлашар экан. Ўтган йиллардаги ишларимизга бир назар ташласак кўп тадбирларнинг муддати тобора қисқариб бораётганини кўриш мумкин. Кейинги уч йил ичида чигит экиш муддати анча қисқарди. 1965 йилда 24 иш кунида чигит экилган бўлса, 1967 йилда бу иш 9 кунда бажарилди. Чигит экишни ўзида олдинги йилларга қараганда 15 кун ютдик. Чигитни ундириб олиш, қатор ораларини ишлаш, кўндалангига қирқиш, ягана қилиш ва бошқа тадбирларни амалга ошириш муддатлари ҳам шу зайлда қисқариб бораяпти. Пахтанинг пишиб етилиш муддати кечикаётгани йўқ, аксинча тезлашяпти. Масалан, 1965 йилда ғўза 2 сентябрдан дефолиация қилинган эди, бултур 26 августдан, яъни олдинги йилдан 8 кун илгари дефолиация қилинди. Буларнинг ҳаммаси йиллик планни сентябрь ойида бажариш учун тўла шароит яратди.

ИШЛАГАН ТИШЛАЙДИ

Савол: Ўтказилган бу тадбирлар хўжаликка ва колхозчиларга иқтисодий жиҳатдан қандай наф келтиряпти?

Жавоб: Шубҳасиз, колхозимиз иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланиб бораяпти. Колхозчиларнинг оладиган иш ҳақлари йилдан йилга кўпаймоқда. Хўжалик ҳисобига кўчганимиз туфайли колхозчилар белгиланган сарф-харажатларни камайтиришга, кўпроқ ҳосил олишга, сифатли ишлашга интилмоқдалар. Шунингдек, ортиқча штатлар қисқартирилгани, далада беҳуда меҳнат кунлари ёзиш каби нотўғри ҳаракатлар тугатилгани, етиштирилаётган маҳсулотнинг таннархи арзонлашаётгани учун колхознинг ҳам колхозчиларнинг ҳам даромадлари йилдан йилга кўпайиб бораяпти.

1960 йилда бир колхозчининг йиллик даромади 475 сўмни ташкил этган эди. Бултур эса бир колхозчининг ўртача йиллик даромади 1450 сўмга етди. Колхозимизнинг фақат пахтадан оладиган даромади шу йиллар мобайнида 475 минг сўмдан 1 миллион 500 минг сўмга кўтарилди. Шу туфайли қишлоқларимиз обод бўлаяпти. Кўпгина турар-жой бинолари, мактаб, устахона, клуб, ҳаммом, колхоз телефон станцияси ва бошқа бинолар қурилди ва қурилмоқда.

ТОШКЕНТ СУРЪАТИ ҲАҚИДА

МАНА раиснинг ва агрономнинг мулоҳазаларини эшитдик. Колхозда иш қандай ташкил этилганлиги билан қисман танишдик. Бу бир колхоздаги аҳвол. Ваҳоланки, бундай фактларни ва бир талай ижобий кўрсаткичларни ҳамма хўжаликлардан топиш мумкин. Буларнинг ҳаммаси одамларнинг ишга меҳр-муҳаббат қўйганларининг, ҳавас билан берилиб, ташаббус кўрсатиб меҳнат қилаётганликларининг натижаси, ижобий самарасидир.

Маълумки, илгари Тошкент области пахта тайёрлаш даврида ҳаммадан кейинги ўринларда юрарди. Бунга областнинг энг шимолга жойлашгани баҳона қилинарди. Ҳозир эса Тошкент энг жанубга жойлашган район ва областлардан ҳам илгари пахта тайёрлаш планини бажарадиган бўлиб қолди. Тошкент суръати деган янги гап, янги тушунча пайдо бўлди.

Тошкент суръатини фақат пахта терим давридагина эмас, бутун мавсум давомида кўриш мумкин. Ер ҳайдаш, чигит экиш, ягана қилиш, ғўзани озиқлантириш, кўйингчи, ҳамма, ҳамма иш жараёнида Тошкент суръати, тошкентликларнинг илдам қадами бор. Агар бутун йил давомида, ҳар бир иш турида шу суръат ўз таъсирини кўрсатмаганда эди, пахта теримида ҳозирги суръатга эга бўлинмасди. Пахта терими аввал баҳорда бошланган Тошкент суръатининг давоми. Тошкентликлар бу суръатга ҳеч, шубҳасиз, моддий рағбатлантириш тадбирларини турмушга тўла татбиқ эта билганликлари, биринчи бўлиб механизаторлар бошлиқ звенолар тузиб, уларнинг ишини тобора такомиллаштириб бораётганликлари, ниҳоят тахтача усулини кашф этганликлари ва уни амалга оширганликлари туфайли эришмоқдалар. Бу жиҳатдан Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидаги ишлар областимизда давом этаётган кучли, ижобий, катта самара бераётган ҳаракатга бир мисол, холос.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТ САМАРАСИ

ИНСОН қўли гул деб бежиз айтилмаган. Инсон қадами етган жойда экин кўкаради, боғроғлар барпо этилади. Қадимдан мана шу ерлар қамишзор, бегона ўт-ўланлар билан қопланиб ётарди. Айрим баланд жойларга сув чиқмаслиги сабабли шу жойларда дон экиларди. Мана энди бу ерларга инсон қўли оби-ҳаёт олиб келди. Фойдаланилмай ётган ерлардан «оқ олтин» дурдонаси йиғиштирилиб олиняпти.

Куйбишев номли колхознинг меҳнаткаш аҳли 1950 йилдан бошлаб лалмикор ерларда деҳқончилик қилабошлади. Шу йили 25 гектар майдон ўзлаштирилиб уч-тўрт хўжалик аъзолари иштирокида пахта етиштирилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 8—10 центнерни ташкил қилганди.

Хўжаликда беш йилликнинг биринчи йилига келиб қирдаги пахта майдонлари 600 гектарга етказилди. Етиштирилаётган пахта ҳосилдорлиги гектар бошига дастлабки йиллардагига қараганда 10—12 центнерга оширилди.

— Хўжалигимизда пахта майдонларининг кўп қисми лалмикор ерлар, — дейди колхознинг бош бухгалтери ўртоқ Қ. Сарибоев. — Қирдаги пахта майдонлари йилдан-йилга кенгайтирилаяпти. Ҳосилдорлик ҳам муттасил ортмоқда. Мана бир мисол, бундан уч йил муқаддам ҳосилдорлик гектар бошига 17 центнер бўлса, юбилей йилида 25 центнердан пахта йиғиштириб олдик.

Коммунист П. Деҳқонбоев бошлиқ звено аъзолари учун беш йилликнинг иккинчи йили қувончли бўлди. Улар ҳосилдорликни гектар бошига 32 центнерга кўтаришди. Улкан зафар ўз-ўзидан келмади. Пахта ҳосилдорлигининг оширишда техникадан унумли фойдаланилди. Экин оби-тобида қондириб суғорилди. Ер шароитига қараб сифатли ўғитланди.

Ҳосилни йиғиштириб олишда звено бошлиғи П. Деҳқонбоев ўз терим агрегати бункеридан 53 тонна «оқ олтин» тўкди. Шунингдек, унинг ҳамкасби А. Убайдуллаев бошлиқ звено аъзоларининг тер тўкиб қилган меҳнатлари ҳам самарали бўлди. Улар ҳосилдорликни 32,8 центнерданга етказишди.

Хўжалик меҳнаткашлари улуғвор беш йилликнинг иккинчи йили пахта, чорва ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш давлат планларини ортиғи билан адо этишди. Пландаги 2700 ўрнига 3296 тонна дурдона она-Ватанга армуғон этилди. Бундай улкан зафарлар хўжалик экономикасининг юксалишига ва меҳнаткашлар моддий манфаатдорлигининг ортишига имконият туғдирмоқда.

Беш йилликнинг биринчи йилида аъзоларнинг ҳар бир меҳнат кунига ўрта ҳисобда 3 сўмдан тўғри келган бўлса, юбилей йилида эса 3 сўм 50 тийиндан тақсимланиши кўзда тутилмоқда. Ҳар бир колхозчининг ўрта ҳисобда ойлик иш ҳақи 130—140 сўмдан кам бўлмайди. Механизаторларники эса 160—170 сўмданга тўғри келади.

Эндиликда хўжалик меҳнаткашлари янги йилда янги кучянги ғайрат билан мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам замин ҳозирлашга астойдил киришмоқдалар. Адрлардаги пахта майдонлари яна 15 гектарга кенгайтирилиб сифатли шудгорланган. Дала бошларига маҳаллий ва минерал ўғит ташиб чиқариш, сув шохобчаларини тартибга келтириш, паст-баланд ерларни планировка қилиш ишлари тез ва соз ташкил қилинмоқда. Техника ремонти ҳам яқин кунларда тугалланади.

Ғ. ТОЖИБОЕВ,
Оққўрғон район Куйбишев номли колхоз.

ФИДОКОРЛАР

Оҳангарон корхоналари коллективлари беш йилликнинг иккинчи йили топшириғини муддатидан илгари ошириб бажаришган эди. Улар бу муваффақиятни янги йилда янада мустаҳкамлашга қатъий бел боғладилар. Оҳангаронликлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора қиздиришяпти.

Саноат корхоналарининг меҳнатсеварлари асосий маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик топшириқларни 1970 йилнинг 1 декабригача бажариш ва беш йиллик охиригача планда кўзда тутилганидан 7 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилишган. Олиҳиммат шахтёрлар пландан ташқари камида 200 минг тонна кўмир, Оҳангарон ГРЭСи азаматлари 138 миллион киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқариш, қурилиш корхоналари эса камида 50 минг дона пишиқ ғишт, 500 тонна цемент ва ҳоказо маҳсулотлар тайёрлаш мажбуриятини олиб ишлашмоқда.

Бундай марраларга аввало, ишлаб чиқаришга автоматизация ва механизацияни кенг жорий этиш ҳисобига эришилади. Жумладан, конда оғир ишларни механизациялаш даражаси 90 процентга етади, темир йўл вагонларининг бекор туриб қолиши 20 процент камайтирилади.

Коллективларнинг пешқадам меҳнатсеварлари янги йилда изланишни янада давом эттиришади. Фақат рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини амалга ошириш ҳисобига 2,5 миллион сўм тежаб қолиш кўзда тутилмоқда.

Оҳангарондаги кон устини очиш разрезининг ўртоқ Д. Арбатский бошчилик қилаётган экскаваторчилар бригадаси юбилей йилини муддатидан бир ой олдин адо этган эди. О. Шмитгаль раҳбарлик қилаётган бригада ҳам муносиб ютуқни қўлга киритди. Иккала бригада қисқа вақт ичида разрездан икки миллион кубометрдан ортиқ тупроқ-шағал қазиб чиқарди. Бундай меҳнат жўшқинлигини фақат бу разрезда эмас, барча корхоналарда қурилиш участкаларида ҳам кўриш мумкин.

2-механизациялашган қурилиш бошқармаси коллективи шаҳарда беш йилликнинг иккинчи йили маррасига биринчилар қатори етган эди. Ҳозир улар февраль ойи ҳисобига меҳнат қилишаётир. Бошқарма механизаторлари Қорақалпоғистонда балиқ ҳовзаси қурилишини юқори сифатли тамомлашди. Эндиликда Мўйноқдаги ўн километрлик водопровод қурилишида ғайрат кўрсатишяпти. Оҳангарон дарёси қирғоқларини мустаҳкамлаш, Оҳангарон денгизида Турк сув омбори тўғонини барпо этмоқдалар. Т. Одинаматов, Т. Богатов сингари пешқадам бульдозерчилар, М. Мирмамедов каби экскаваторчилар шижоати чиндан ҳам таҳсинга лойиқ. Н. Хўжаев ва Я. Шоҳисломов ўртоқлар бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари кунлик топшириқларни мунтазам 120—150 процентдан бажармоқдалар. Фидокорлар беш йилликнинг учинчи йили топшириғини барвақт адо этиш йўлида ғайрат-шижоат билан ишламоқдалар.

А. ПЕТРОВ.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Охунбобоев номли колхозда қишлоқ хўжалиги техникаси ремонти тугай деб қолди. Шу кунгача 24 та сеялка, 54 та чопиқ трактори кўкламга шай қилиб қўйилди. Суратда: илғор ремонтчи Мадумар Рўзиматов. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

«МАЖРУҲ» МАШИНАЛАР

Областимиз саноат корхоналари, қурилиш, алоқа ва транспорт ташкилотлари коллективлари шонли беш йилликнинг учинчи йилини зўр кўтаринкилик билан бошладилар. Янги йилнинг дастлабки ойи муваффақиятли якунланмоқда. Илғор коллективлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш иштиёқида ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган ҳолда мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар, маҳсулот сифатини яхшилаб таннархини арзонаштирмоқдалар. Айниқса мавжуд машина ва ускуналардан фойдаланиш коэффицентини ошириш асосий диққат марказида турибди.

Лекин айрим саноат корхоналарида техникадан фойдаланиш ҳамон қониқарсиз аҳволда. Бу гап аввало Тошкент луб тайёрлаш трестига тааллуқлидир. Трест раҳбарлари технологик режим ва корхоналар эҳтиёжини ҳисобга олмаган ҳолда ўтган йилларда кўплаб ускуналар ғамлайвердилар. Аммо уларни ишга туширишга келганда бепарво бўлдилар. Пировардида, ускуналарнинг бир қисми корхона учун мутлақо кераксиз эканлиги маълум бўлиб қолди.

1966 йилнинг 1 январида корхонада ўрнатилмаган асбоб-ускуналар 588,6 минг сўмликни ташкил этган бўлса, 1967 йилнинг октябрига келиб бу 1575 минг сўмга етди. Айниқса тола қуритиш машиналарини ўрнатиш қониқарсиз аҳволда. Ўтган икки йил давомида сотиб олинган 13 комплект тола қуритиш машинасининг атиги 7 таси эндигина монтаж қилинаяпти. Шуниси ачинарлики, ортиқча сотиб олинган 24,6 минг сўмлик 7 та горизонтал пресс, 1,4 минг сўмлик автокара, 1,2 минг сўмлик иккита стогомет ва бошқа кўпгина ускуналар завод шароитида фойдаланишга мутлақо яроқсиз бўлиб қолган.

Трестнинг корхоналарида ускуналарни ўрнатиш муддати ғоятда чўзилмоқда. Масалан, каноп фабрикасида жойнинг йўқлиги туфайли 19,4 минг сўмлик тароқ машинаси ўн йилдан бери фойдаланишга топширилмай келинаяпти. Юқори Чирчиқ ва Янгибозор заводларида эса ўрнатилмаган ускуналарга хўжасизларча муносабатда бўлинмоқда. Юқори Чирчиқ луб заводида (бош инженери А. Ким) 25 та электродвигатель очиқ ҳавода, қор-ёмғир остида сақланмоқда. Йирик габаритли ускуналарни сақлаш ҳам шундай аҳволда.

Область халқ контроли комитети трестда содир бўлаётган бу камчиликларни муҳокама қилиб, айбдорларни жазолади. Танқиддан сўнг трестда бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. 1968 йилнинг I квартали ичида қуритиш машиналарининг 7 та комплекти фойдаланишга топширилади. Шу йилнинг биринчи ярми давомида каноп фабрикасида тароқ машинаси тўла ўрнатиб бўлинади. Ускуналарни кўз қорачиғидек сақлаш ва ортиқларини топшириш бўйича ҳам бир қатор ишлар амалга оширилади.

ВАГОНЛАР МАХТАЛ БЎЛМАСИН

Ҳадемай ўлкамизда баҳор бошланади, ерга уруғ қадалади. Ҳозирданоқ деҳқонларимиз мана шу масъулиятли кампанияга тайёргарликни кенг кўламда бошлаб юборишган. Дала бошига ўғит олиб чиқиб ерни тўйдиришяпти, карталарни текислаб экишга мослашаяпти. Лекин айрим хўжаликлар юборилаётган вагон-вагон ўғитларни вақтида тушириб ва ташиб олишга яхши эътибор беришмаяпти. Оққўрғон районидаги «Коммунизм» совхозига (директори Х. Обидов) юборилган ўғит 82 соат кечикиб ташиб олинди.

Бундай ҳол бошқа жойларда ҳам содир бўлаётир. «Ташоблсельстрой»нинг Бўкадаги 4-кўчма механизациялашган колоннаси (директори Чорбадзис) ўтган йилнинг IV квартали мобайнида қурилиш материаллари ортиб келган вагонларни 1735 соат беҳуда ушлаб турган. Бунинг учун 2458 сўм штраф тўлаганлар. Бундай штрафларни колонна илгари ҳам тўлаб келган. Лекин колонна раҳбарлари темирйўлчилар эътирозини ҳамон инобатга олмай ўз билганларича йўл тутмоқдалар. Уларнинг қайсарлиги билан давлатнинг минглаб сўми совуриляпти.

Бўка колхозлараро қурилиш ташкилоти ҳам юкларни вақтида ташиб олмаётир. 1967 йилнинг IV кварталида бу ташкилотга 34 вагон юк келган эди. Лекин бу юкларнинг вақтида туширилиб олинмаганлиги туфайли вагонлар қўшимча равишда 1008 соат туриб қолди.

Оҳангарон цемент комбинати, 1-«Қибрай» боғдорчилик-виночилик совхози, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, «Ташоблсельстрой»нинг қурилиш материаллари комбинати ва бошқа бир қатор корхоналар ҳам юкларни вақтида ташиб олмай вагонларни куттириб қўйганликлари учун кўплаб штраф тўламоқдалар.

Юкларни ташиб олишда содир бўлаётган камчиликлар область халқ контроли комитетида кенг муҳокама қилинди. Айбдорлар огоҳлантирилди. Эндиликда юкларни вақтида ташиб олиш бўйича станцияларда ва заказчи корхоналарда бир қатор тадбирлар амалга оширилаётир.

ХАТГА ЭЪТИБОР — ХАЛҚҚА ЭЪТИБОР

Область социал-таъминоти органлари сўнгги пайтда кишиларни қабул қилиш, уларнинг хат ва шикоятларини текшириб вақтида ижобий ҳал этишда алоҳида хизмат кўрсатаётир. Кўпгина шаҳар ва район бўлимлари мақтовга лойиқ тадбирларни амалга оширмоқдалар. Лекин шунга қарамай, ҳали ҳам жойларда кишиларни вақтида қабул қилмаслик, шикоятларга тўраларча муносабатда бўлиш ҳоллари учраб турибди. Чирчиқ шаҳри, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ, Калинин районларида хат ва шикоятларни ҳисоб-китобдан ўтказиб бориш ва текширувни назорат қилиш ишлари қониқарсиз аҳволга тушиб қолган.

Оққўрғон район социал таъминот бўлимида тушаётган шикоят ва аризалар умумий журналда қайд этилмай тўғридан-тўғри ижрочиларга топширилаётир. Натижада хат ва аризалар ким томонидан қандай текширилганлиги, қандай ҳал этилганлиги қоронғу бўлиб қолаяпти.

Чирчиқ шаҳар социал таъминот бўлимида шикоятлар ҳисобини олиб борувчи ва ҳаракатини текшириб турувчи киши ажратилмаган. Рўйхатга олиш журналида инструкция қоидалари бузилган. Шикоятлар вақтида муҳокама қилинмай, яшикларда қолиб кетмоқда. Оҳангарон шаҳар социал таъминот бўлимида ҳам шикоятларни муҳокама қилиш муддатига риоя қилинмайди.

Область социал-таъминоти бўлими шаҳар ва район бўлимлари иши устидан пухта назорат ўрнатмаган. Шикоятлар ўз вақтида муҳокама қилиниб ҳал этиляптими, кишиларнинг арзини тинглаш қай аҳволда — буларни ҳеч ким текширмайди.

Пенсия секторидаги узоқ муддатли ёзишмалар шикоятларни ҳал қилиш муддатини чўзиб юбормоқда. Секторга мурожаат қилиб келганлар рўйхати олинмайди, оғзаки арзлар ҳисобдан ўтказилмайди.

Ўтган йил давомида шаҳар ва район социал таъминот бўлимларининг бирорта ҳам мудири гражданлар, ташкилотлар аризаси ва шикояти муҳокамаси бўйича область социал-таъминоти бўлими олдида ҳисобот бергани йўқ.

Область халқ контроли комитети ходимлари область социал-таъминоти бўлими ишидаги бу нуқсонларни очиқ-ойдин кўрсатиб бердилар. Бир ой давомида шаҳар ва район социал таъминоти бўлимларидаги камчиликларни тугатиш бўйича тадбирлар белгилаш вазифаси юклатилди.

ТЕЖАМКОРЛИК—ШИОРИМИЗ

Комбинатимиз коллективи тежамкорликка амал қилмай туриб маҳсулот таннархини арзонлаштириш мумкин эмаслигини яхши билади. Шунинг учун ҳам ҳар бир участка ва цехда, смена ва бригадада хомашёни тежаш учун қизғин кураш кетаяпти. Айниқса бу ишда комбинат халқ контроли группаси аъзолари жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Юбилей йилида қилинган ишларни группа аъзолари билан биргаликда якунлаб чиқдик. Ўтган йили хомашё, материал, электр ҳамда иссиқлик энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланиш юзасидан бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилган эди. Группа аъзолари мана шу тадбирларнинг қандай амалга оширилаётганлиги устидан назорат ўрнатиб бордилар. Комбинат шароитида айниқса электр ва иссиқлик энергияси кўплаб сарф бўлади. Шу боисдан ҳам назоратчилар нурни ва буғни тежашга эътиборни кучайтирдилар. Шу мақсадда ишлаб чиқилган 14 та тадбирнинг қарийб барчаси жорий этилди. Учтаси ҳозир синаб кўрилмоқда. Уларнинг самараси ҳам кўнгилдагидек бўлаяпти.

Амалга оширилган тадбирларнинг энг муҳими шу бўлдики, 5-цехда газ чиқариш коллекторлари бирлаштирилди. Пировардида, газдан фойдаланиш янада яхшиланган ҳолда тўққиз ой давомида 1 миллион 523 минг киловатт-соат энергия тежаб қолинди. Бешта синтез колоннасида КС-600 деталининг алмаштирилганлиги туфайли эса 1 миллион 100 минг киловатт-соат энергия кам сарфланди. Яна бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Булар ҳисобига комбинат бўйича ўтган йили 6 миллион киловатт-соатдан кўпроқ энергия иқтисод қилиб қолинди.

Халқ назоратчилари барча ишчилар, инженер-техник ходимлар диққатини ишлаб чиқариш режимига риоя қилишга қаратдилар. Режимга риоя қилиш билан ички имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш мумкин. Группа аъзолари цехларга бўлиниб, бу масала билан жиддий шуғулландилар. Цехдаги группалар билан ҳамкорликда рейдлар, текширишлар олиб борилди.

Назоратчиларимиз комбинат комсомоллари билан мустаҳкам алоқа боғлаганлар. «Комсомол прожектори» отряди аъзолари билан халқ назоратчилари ўзаро ҳамкорликда ҳар ҳафтада уч мартадан рейд ўтказиб корхонанинг асосий ишлаб чиқариш цехларини текширувдан ўтказмоқдалар. Айниқса кечки ва тунги сменаларда технологик режимга амал қилиниши устидан мустаҳкам назорат ўрнатилган. Илгарилари шу сменаларда технологик режим тез-тез бузилиб турарди. Мунтазам назорат ўрнатилгандан кейин эса бу ҳолларга чек қўйилди. Барча участкаларда смена топшириқлари ортиғи билан бажариладиган бўлди.

Корхонамизда халқ назоратчиларини ўқитиш ва малакаларини ошириш ишлари яхши йўлга қўйилган. Ўтган йили цех халқ назоратчилари группалари раисларининг семинари ўтказилди. Улар бу семинарда ўзаро тажриба алмашдилар ҳамда йўл-йўриқлар олдилар.

Семинар ва йиғилишларда халқ контроли группаси аъзоларидан Черних, Расулқулов, Семёнов ўртоқлар тежамкорлик бўйича ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирган эдилар. Бу тиниб-тинчимас кишиларнинг фикрларини синовдан муваффақиятли ўтди. Уларнинг таклифлари билан кўплаб хомашё ва энергия тежаб қолинди.

Корхонамиз аҳли беш йилликнинг учинчи йилини муддатидан олдин якунлаш учун ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқда. Барча цех ва участкаларда маҳсулот сифатини яхшилаш билан биргаликда таннархни арзонлаштириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича ҳам кураш бошланган. Бу ишда халқ назоратчилари ҳам ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Ҳозироқ бир қатор муҳим тадбирлар ишлаб чиқилган. Жумладан, бу йил кундузги чироқлар лампасини алмаштириш ҳисобига 500 минг киловатт-соат, электроремонт цехини газлаштириш билан 55 минг киловатт-соат электр энергияси тежалади. Бундан ташқари термоизоляция ускуналарини ремонт қилиш билан ТЭЦ иши анча яхшиланади. БР-4А ва БР-9 ускуналарини ишга тушириш муддатининг қисқартирилиши эса қарийб 200 минг киловатт-соат электр энергиясини иқтисод қилиш имконини беради. Яна ўнлаб тадбирлар амалга оширилади. Шундай қилиб беш йилликнинг учинчи йилида комбинатимизда 8 миллион киловатт-соат электр энергияси, 10 минг мегакаллорий буғ, 1 миллион кубометр газ тежаб қолинади.

Ҳозирги кунда халқ назоратчилари группаси комбинат бўйича тежамкорлик ишлари қандай йўлга қўйилганлигини умумий кўрикдан ўтказишга ҳозирлик кўрмоқда. «Энг яхши цех», «Энг яхши смена» номини олувчилар учун конкурс шартлари ишлаб чиқилмоқда. Бу шарафли номга тежамкорлик бўйича энг яхши кўрсаткичларга эришган коллективлар муяссар бўладилар.

П. ПАРШУТИН,
Чирчиқ электрохимия комбинати халқ контроли группасининг раиси.

ҲАМИША ҲУШЁР

Деҳқончиликда ҳар бир ишнинг ўз мавруди, мавсуми бор. Агротехника тадбирларини амалга оширишда ана шуни ҳисобга олган деҳқоннинг ҳирмони доим баракали бўлаверади. Далаларимиздан сабзавот, кечки картошка ҳосили йиғиб-териб олингач, ҳар бир колхозчининг асосий эътибори мўл ҳосил етиштиришга тайёргарлик ишларига қаратилди.

Биз ишни бошлашдан олдин назоратчилар билан алоҳида йиғилиш ўтказиб, ҳар бир бригада, ҳар бир звенога алоҳида назоратчиларни бириктиб қўйдик. Уларга шудгорлашнинг сифатли ўтишини кузатиб бориш ҳақида топшириқ берилди.

Ишнинг унуми — аввало, далада меҳнат қилаётганларга етарли шароит яратиб беришга боғлиқ. Назоратчиларнинг ташаббуси билан механизаторлар устки иссиқ кийим билан таъмин этилди. Ҳар сменада уларга иссиқ овқат тайёрлаб берилиши алоҳида кузатиб борилди. Бунинг учун хўжаликдаги учта участкада механизаторлар учун алоҳида ошпазлар тайинланди.

Кўрилган тадбирлар яхши натижа бера бошлади. Айниқса, 135 гектар майдонда кузги дон сепиш иши ўз вақтида ва сифатли ўтказилди.

Лекин коллектив меҳнатига менсимай муносабатда бўлиб, пала-партиш иш қиладиганлар ҳам йўқ эмасди. Назоратчиларимиз ана шундай кишиларнинг камчилигини ўз вақтида кўрсатиб туришди.

Колхознинг 19 ва 20-бригадаларида шудгорланган ерлар текшириб кўрилганда 9 гектар ер саёз ҳайдалганлиги маълум бўлиб қолди. Бу ерларни механизатор Соийб Беглиев шудгорлаган экан. Шунингдек, механизатор Убай Серикбоев ҳам 21 ва 22-бригадаларда беш гектар ерни мендан кетгунча қабилида ҳайдабди. Назоратчиларимизнинг синчиклаб текширишлари натижасида шудгорланган ерлардан 50 гектари сифатсиз деб топилди.

Камчиликка йўл қўйган механизаторларнинг хатолари кўпчилик ўртасида муҳокама қилинди. Айбдорлардан ортиқча сарфланган меҳнат харажати ундирилди. Сифатсиз ҳайдалган ерлар қайтадан шудгор қилинди. Бу соҳада назоратчилардан Зуҳриддин Нуридлинов, Убайдулла Самиғов, Йўлдош Қулматов, Шокир Қодиров, Маҳкам Ғуломов ўртоқлар айниқса, ғайрат кўрсатишди.

Беш йилликнинг учинчи йилида мўл ҳосил етиштириш учун кураш авж олдирилган шу кунларда назоратчилар ҳар бир ишга бошқош бўлмоқдалар.

Ҳ. АБДУЛҚОСИМОВ,
Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз халқ контроли группаси раиси.

КАТТА КУЧ

Калинин район халқ контроли комитети 79 группа ва 246 та постни ўз ичига олади. Уларнинг составида 1860 халқ назоратчилари бор. Халқ контроли комитети назорат группалари партия ташкилотларининг раҳбарлигида иш олиб бориб, ердан, минерал ўғитлардан, қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналаридан фойдаланишни анча яхшиладилар, саноат, транспорт, алоқа ишлари янада намунали йўлга қўйилди. Рўй берган камчиликларни ўз вақтида бартараф қилиш юзасидан ҳам анчагина тадбирларни амалга оширдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ўтган йилнинг охирларида чиқарган «Халқ хўжалигида тежамкорлик бўйича умумхалқ кўригини ўтказиш тўғрисида»ги қароридан сўнг районда тежамкорлик бўйича комиссия тузилди. Улар халқ контроли группалари билан ҳамкорликда маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва унинг таннархини арзонлаштиришнинг қўшимча имкониятларини аниқладилар.

Бу соҳада қишлоқ хўжалигида ҳам анча ишлар қилинди. Фойдаланилмай ётган ерларни аниқлаш ва уларни ўзлаштириш ҳисобига 43 гектар қўшимча ерда картошка ва сабзавот етиштирилиб, пландан ташқари 112,5 минг сўм фойда олинди.

Райондаги корхоналарда рационализаторлик, ихтирочилик ҳаракати кучайди. Биргина Келес жун фабрикасида 8 та рационализаторлик таклифи амалга оширилиб, 64 минг 700 сўм тежалди. Пландан ташқари 600 тонна темир-терсак йиғилди. Тежамкорлик бўйича тузилган комиссиялар янги йилда ўз фаолиятларини янада кучайтирдилар. Колхоз ва совхозлардаги халқ назоратчилари мўл ҳосилга тайёргарлик кўришда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

МАЗМУНЛИ, ҚИЗИҚАРЛИ

Халқ назоратчиси-камчиликларга муросасиз, инсонларга ғамхўр, тарбиячи, дўст, маслаҳатчидир. Улар халқ хўжалиги вазифаларининг муваффақиятли бажарилишида, мавжуд резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланилишини таъминлашда колхоз ва совхоз, корхона, муассаса раҳбарлари ва партия ташкилотларига яқиндан ёрдам берадилар. Назоратчиларнинг ўткир кўзларидан ҳеч қандай камчилик қочиб қутилмайди.

Оржоникидзе районининг халқ назоратчилари ҳам бу соҳада кўпгина ишларни амалга оширмоқдалар. Колхоз ва совхозлардаги жамоатчи халқ назоратчилари халқ контроли группаларининг раҳбарлигида иш олиб бориб, район экономикасини юксалтириш, қишлоқ хўжалиги ва саноатни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Районда чиқадиган **«Коммунизм тонги»** газетаси назоратчиларининг кўпқиррали фаолиятини ёритишга катта эътибор бермоқда.

Газетани варақлар экансиз; халқ назоратчилари тўғрисида ҳар ойда мунтазам равишда мазмунли ва қизиқарли мақолалар асосида махсус саҳифа бериб борилаётганлигини кўрасиз. Саҳифада халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган назоратчиларнинг кўп қиррали фаолиятини қамраб олишга ҳаракат қилинади. Партия ташкилотларининг халқ назоратчилари ишига раҳбарлик қилиш соҳасидаги тажрибалари тўғрисида сўз юритилади. Шу туфайли ҳам газетхонлар бу саҳифалардаги материалларни катта қизиқиш билан ўқийдилар чунки. уларда меҳнаткашларнинг дилидаги гаплар айтилади.

Газетхонлар «Ошхоналарда нима гап?» сарлавҳали мақолани, айниқса, қизиқиб ўқиб чиқдилар. Мақолада умумий овқатланиш тармоқларидаги яхши ишлар билан бир қаторда жиддий камчиликлар ҳам очиб ташланган. Ошхоналарда тайёрланаётган таомларнинг маза-матраси йўқлиги, ошпазлар ўз вазифаларига совуққонлик билан қараётганликларига оид конкрет мисоллар келтирилган. «Ўтми ёки сабзи?» сарлавҳали хабарда эса бир колхозда экинлар парвариши ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги қаттиқ танқид остига олинган.

Шунингдек, «Алло, адресдан янгилишибсиз» сарлавҳали мақола ҳам кўпчиликнинг диққат-эътиборини жалб этди. Бу мақолада 2-ғишт заводидаги қатор тартибсизликлар очиб ташланиб, камчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари бирмабир кўрсатиб берилади. Халқ контроли саҳифаларида газетхоннинг эсида қоладиган яна бир қатор. қизиқарли ва мазмунли материаллар берилган. Бу шуни кўрсатадики, редакция ходимлари ҳар бир саҳифани уюштиришга жиддий тайёрланадилар.

Бироқ халқ назоратчиларининг фаолиятига оид берилаётган материалларни янада ўқимишли қилиш учун ҳалақит бераётган камчиликлар йўқ эмас. Бизнингча ҳар бир саҳифада район халқ контроли комитети раисининг мақоласини мунтазам равишда бериб бориш шарт эмас. Халқ контроли комитетида кўрилаётган масалалардан газетхонларни хабардор қилиб туриш учун турли жанр ва формалардан фойдаланиш талаб этилади. Бироқ газета ҳозирча бунга эътибор бермаяпти.

Сўнгра халқ контроли саҳифасида берилаётган материалларнинг тематик доираси тор. Авторлар коллективи ҳам озчиликни ташкил этади. Илғор халқ назоратчиларига тез-тез минбар бериб туриш лозим. Шуни унутмаслик кераки, назоратчи фақатгина камчиликларни очувчи киши эмас, айни пайтда у тарбиячи ҳамдир. Назоратчилар ҳақида мақола, лавҳа ёки очерк ёзилганда масаланинг ана шу томонига ҳам эътибор бериш керак. Саҳифаларда кўзга ташланадиган яна бир камчилик шундан иборатки, мақола-хабарларнинг сарлавҳаси устида жиддий ўйлаб кўрилмайди. Шу туфайли ҳам улар баъзида бир-бирига ўхшаб қолади. «Жонкуярлар ғайрати», «Жонкуяр назоратчилар» шулар жумласидандир.

Ишонамизки, «Коммунизм тонги» газетаси бизнинг бу мулоҳазаларимизни ҳисобга олади. Газетада бериладиган бошқа мақола ва хабарлар қаторида халқ контроли саҳифалари ҳам янада мазмунли ва қизиқарли қилиб чиқариш учун курашади.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

ЧОРА КЎРИЛДИ

Свердлов номли колхознинг «Ғалаботир» қишлоқ аҳолиси номидан келган бир хатда шундай дейилади:

«Қишлоғимизда магазин, ҳаммом йўқ. Болалар боқчаси очиш ҳақида колхоз раҳбарлари ўйлаб ҳам кўришмаяпти. Қишлоғимизда чойхона уёқда турсин кутубхона, газета журналлар ўқиб дам оладиган қироатхонагача йўқ. Алоқа бўлими иши ёмон».

Редакцияга келган шу мазмундаги хат текшириш ва чора кўриш учун Оққўрғон район ижроия комитетига юборилган эди. Олинган жавобда айтилишича, «Ғалаботир» қишлоқ меҳнаткашларининг талаби тўғри. Меҳнаткашларнинг талаби ҳисобга олиниб, чойхона, клуб, болалар-боқчасини қуриб ишга тушириш 1968 йил планига киритилган.

Алоқа бўлимининг бошлиғи ўртоқ Марташев вазифасидан бўшатилган. Аҳолига намунали алоқа хизмати кўрсатиш юзасидан тадбирлар белгиланган.

Шунингдек, қишлоқни янада ободонлаштириш ва меҳнаткашлар талабини тўла-тўкис қондириш масаласи колхоз правлениесида муҳокама қилинган ва тегишли тадбирлар кўрилган.

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар кўпларга манзур бўлмоқда. Бунда халқ назоратчиларининг ҳам ҳиссаси бор. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг пишиқ ва сифатли бўлишини доимо назорат қилиб борадилар. Суратда: халқ назоратчиларидан (чапдан ўнгга) М. Эрматов ва Л. Ризаев ўртоқлар маҳсулот сифатини текширмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

АНТИҚА „ИХТИРО“

Аввалига ихтиро муаллифларининг қувончи ичига сиғмай юрди. Ўзи омбор-у, ғилдираги бор бўлса, бу жуда соз! Баъзи корхоналар ғилдираксиз омборхонага ҳам зорку!

— Ихтиромиз тўғрисида ҳеч кимга «лом-мим» демайсизлар,— деди 3-темир-бетон буюмлари заводи директорининг ўринбосари В. Е. Дементьев.

— Қизиқмисиз, бу ҳақда оғиз очиб бўладимми?— унинг сўзини тасдиқлади 2-пардозлаш тресги бошқарувчисининг ўринбосари В. Г. Долидзе.

6-қурилиш трестини қурилиш матераллари билан таъминлаб туриш бошқармаси бошлиғи М.И. Риков ҳам бу ихтиронинг «ҳидини» чиқармасликка сўз берди.

Ойни этак билан ёпиб бўлмас, деганларидек, тез орада бу антиқа «ихтиро» «Главташкенстрой» халқ контроли комитети назоратчилари қулоғига бориб етди. Аввалига назоратчилар обдон текширишди, сўнг «ихтиро»нинг берадиган самарасини чўтга солиб кўришди. Бироқ натижа кўнгилсиз бўлиб чиқди. Одатда ихтиролар фойда келтирса, бу шоввозларнинг «ихтиро»лари кони зиён экан.

Текширишдан маълум бўлишича юқоридаги «ихтирочиларимиз» омбор ўрнида темир йўл вагонларидан фойдаланган эканлар. Тошкент қурилишлари учун келтирилган ноёб материаллар ҳафталаб, ойлаб темир йўл вагонларида сақланаверди. Маълумки, темир йўл хизмати қоидаси бўйича вақтида тушириб олинмаган юкларга жарима ундирилади.

«Ихтиро»ни жорий этган ташкилотлар темир йўл бўлимига минг-минглаб сўмлик жарима тўлашга мажбур бўлди. Жарима тўлаш борасида, айниқса 2-пардозлаш тресги, 6, 159, 153, 9-қурилиш трестлари, 3-темир-бетон буюмлари заводи «рекорд» қўйди.

2-пардозлаш трести учун келтирилган қурилиш материаллари график бўйича 4 соатда бўшатиб олиниши керак эди. Бироқ вагонлар 14—15 соатлаб станцияда қолиб кетаверди. Йил давомида бу трест темир йўлга 5 минг 963 сўм жарима тўлади. 5-қурилиш трести эса 3 минг 792 сўм, 10-қурилиш тресги 2 минг 264 сўм, 3-темир-бетон буюмлари заводи 19 минг 431 сўм, 8-темир-бетон буюмлари заводи 8 минг 95 сўм, 9-темир-бетон буюмлари заводи 7 минг 498 сўм жаримани санаб бердилар.

Янги йилнинг январь ойида ҳам аҳвол ўзгаргани йўқ. Ҳамон вагонлар омборхонага айланиб ётибди. Айниқса, Собир Раҳимов, Шумилов номли, Сергели станцияларида омборга айланиб қолган вагонлар у, очилиб-сочилиб ётган бинокорлик материалларини кўрган кишининг юраги ачишади.

Шумилов номли станцияда 6-қурилиш трести учун келтирилган 4 вагон цемент ўтган йили 31 декабрдан бери турибди. 1-қурилиш трестининг ҳам вагон-вагон цементи намиқиб ётибди. Бу бир томондан темир йўлни банд қилса, иккинчи томондан цементнинг сифати бузилиб, таннархи қимматлашиб бораяпти.

Антиқа «ихтиро» муаллифлари эса: «Кетса чўнтагимиздан кетадими, давлатнинг даргоҳи кенг, пули ҳам кўп, бир корхонадан иккинчи корхона кассасига ўтаверади-да» деб дўппини яримта қилиб юришган эди, халқ назоратчилари уларнинг кўзини очиб қўйди. «Главташкентстрой» халқ контроли комитети қарори билан «ихтирочи»лардан М. И. Риковга ойлик маошининг ярим миқдорида, яъни 112 сўм 50 тийин, В. Е. Дементьевга ҳам шу тарзда 95 сўм жарима белгиланди. Уларнинг бундан буён бундай номаъқул «ихтирога» қўл урмаймиз деган ваъдалари инобатга олиниб, иш жойларида қолдирилди.

Иккинчи пардозлаш трести ва 10-қурилиш трести бошқарувчисининг ўринбосарлари В. Г. Долидзе ва Т. Куценко ўртоқларга хайфсан эълон қилинди.

Темир йўл станцияларидаги бу ҳангомаларга барҳам бериш лозимлиги «Главташкентстрой» темир йўл юкини ташиш бўлимининг бошлиғи ўртоқ С. Тошкенбоевга, уқдириб ўтилди.

Ш. УСМОНОВ,
Халқ назоратчиси.

ТАЛАБЧАНЛИК ВА МАСЪУЛИЯТ

(ОЛМАЛИҚ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН)

Областимизнинг энг кенжа шаҳарларидан бири бўлган Олмалиқ эндиликда Иттифоқимизнинг кўзга кўринган йирик рангли металлургия марказига айланиб қолди. Ўтган давр мобайнида шаҳар бир қатор саноат корхоналари ва турар жой массивлари билан бойиди. Фақатгина сўнгги икки йил мобайнида катта аҳамиятга эга бўлган 16 та саноат корхонаси ва цехлар бунёд этилди.

Беш йилликнинг учинчи йилида ҳам Олмалиқ меҳнаткашлари олдида улкан вазифалар турибди. Бу йил рух заводи, узлуксиз мис қуйиш цехи ишга туширилади, Қалмоққир кони қуввати анча оширилади. Шунингдек, бир қатор турар-жой, маданий-маиший бинолар бунёд этиш ҳам кўзда тутилган.

Зиммага юкланган вазифани муваффақиятли бажаришда коммунистлар мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Қўрғошин, Қалмоққир конларида, мис эритиш, темир бетон буюмлари, «Сантехлит» заводларида, қурилиш материаллари ва пластмасса буюмлари комбинатида, мебель фабрикаси ва бошқа бир қатор корхоналарда коммунистлар ғайрати ва шижоати билан юбилей йилида қувончли ютуқлар қўлга киритилди. Бу корхоналарнинг партия ташкилотлари ишчи ва инженер-техник ходимлар ўртасида юбилей шарафига бошланган социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдира олдилар. Пировардида асосий кўрсаткичлар бўйича топшириқлар муваффақиятли бажарилди.

Лекин шаҳарнинг бир қатор корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари юбилей йили планини бажаролмай қолдилар. Социалистик мусобақа ва ташкилотчилик ишларининг суст йўлга қўйилганлиги туфайли агрегатлар қувватидан унумли фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш бўйича белгиланган топшириқлар адо этилмади. Бунга мисол қилиб мис бойитиш фабрикасини келтириш мумкин. Фабрика ўтган йили пландагидан ўнлаб минг тонна маҳсулот кам ишлаб чиқарди. Корхонада технологик режимнинг тез-тез бузилиб турганлиги, ускуналарнинг унумсиз ишлаганлиги ва ишлаб чиқариш маданиятининг пастлиги туфайли шундай кўнгилсиз ҳол рўй берди. Ваҳоланки, бу корхонанинг партия ташкилоти кўплаб коммунистларни, қобилиятли инженер ва техникларни ўз сафига бирлаштирган эди. Аммо фабрика партия ташкилоти кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, технологик процессларни такомиллаштириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш тадбирлари билан етарлича шуғулланмади. Оҳангарон асбошифер комбинатида эса интизом мутлақо бўшашиб кетган. Бу ҳол ҳам корхонада план топшириқларини муваффақиятли бажаришга тўсқинлик қилди.

Олмалиқда кўпгина хўжаликлар ҳозир янгича ишлаб чиқариш системасига ўтиб меҳнат қилмоқдалар. Улар орасида мебель фабрикаси, «Авторемзавод», гўшт комбинати каби корхоналар бор. Аммо шаҳарнинг бошқа корхоналари партия ташкилотлари ўз завод ва фабрикаларининг ҳам икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтиб ишлашига суст тайёргарлик кўрмоқдалар.

Олмалиқ шаҳар партия конференциясида ҳисобот доклади қилган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. М. Муҳамедов** ва музокарада сўзга чиққан делегатлар йўл қўйилаётган камчиликларнинг сабабларини ҳам очиб беришга ҳаракат қилдилар. Айниқса шаҳарда иқтисодий хизмат билан шуғулланувчи кадрлар малакасининг пастлиги алоҳида қайд этилди. Ҳозирги кунда кон-металлургия комбинатида иқтисодий хизмат соҳасида 219 киши банддир. Улардан атиги 41 киши олий маълумотга эга холос. Бундай ҳол бошқа корхоналарда ҳам мавжуддир.

Шаҳар корхоналарида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ҳам талаблар даражасида эмас. НОТ турмушга ғоятда сустлик билан жорий этилаётир. Ўтган йили бу усулда меҳнат қилишга ўтган корхоналар ҳисоботлари ҳалигача тинглангани йўқ. НОТнинг фойдаси шаҳарда қониқарсиз пропаганда қилинаётир.

Олмалиқ янги қурилишлар шаҳридир. Шу боисдан ҳам сўзга чиққан делегатлар қурилиш майдонларида қўлга киритилаётган ютуқлар билан бир қаторда содир бўлаётган камчиликлар ва навбатдаги вазифалар ҳақида жон куйдириб гапирдилар.

Бинокорлар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Талабчанлик ва масъулият ҳисси сезилмайди. Ўтган йили бинокорлар кўпгина участкаларда ишга туширилиши лозим бўлган объектларни вақтида фойдаланишга топширолмай уялиб қолишган эди. Бу йил ана шу камчиликларнинг содир бўлмаслиги учун иш бошиданоқ пухта бўлмоғи лозим. Партия ташкилотлари ва коммунистлар авангардликни қўлга олиб, биноларнинг тез ва соз қурилишини таъминлашлари талаб этилади.

— Қурилиш суръатини ошириш фақатгина бизга боғлиқ эмас, — деди музокарага чиққан «Алмаликсвинецстрой» тресги бошқарувчиси **Ю. Чернов.** — Кўп ҳолларда қурилиш майдони ўз вақтида ҳозирланмайди, лойиҳа ва смета ҳужжатлари бинокорлар қўлига анча кечикиб тегади. Кейинчалик бу лойиҳалар яна уч-тўрт бор ўзгартирилиб, тайёр бўлай деб қолган иморатларнинг айрим қисмларини қайтадан қуришга тўғри келади. Бундан буён лойиҳачилар билан бинокорлар ўзаро яқин алоқада бўлмоқлари керак.

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленуми қарорлари асосида меҳнаткашлар ўртасида партиявий-ташкилий ва сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини тағин ҳам ошириш алоҳида уқтирилди. Сўнгги пайтларда шаҳар корхона ва қурилишларида 98 та цех партия ташкилотлари ҳамда 142 та партия группалари ташкил этилди. Бу албатта жойларда партиявий ишнинг жонланишига катта ҳисса бўлиб қўшилди. Бешинчи темир-бетон буюмлари заводи, Қалмоққир кони партия ташкилотлари бу масалага алоҳида эътибор бермоқдалар. Шунингдек тарбия мактаби бўлмиш партия йиғилишлари савияси ва таъсирчанлигини кўтаришга ҳам алоҳида эътибор бермоқ керак. Йиғилишларда коммунистлар ишчанлик билан мавжуд ютуқ ва камчиликларни анализ қилишлари, навбатдаги вазифаларни белгилаб олишлари лозим. Аммо айрим корхоналарда, жумладан, «Водоканал» тресги бошқармасида партия йиғилишлари ниҳоятда жонсиз ўтаяпти. Мажлисларда асосан штатли нотиқлар гапирадилар-у, оддий коммунистлар музокараларга тортилмайди.

Яна бир қатор масалалар устида Қалмоққир кони партия комитетининг секретари **А. Барханский,** Олтинтопган руда бошқармаси директори **И. Орлов,** шаҳар ижроия комитетининг раиси **В. Лисин,** мис эритиш заводининг старший эритувчиси **И. Гренц** ўртоқлар ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюро аъзоси Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси **Р. Қ. Қурбонов** нутқ сўзлади.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг секретари **К. Н. Бекаев,** Ўзбекистон ССР Молия министри **В. И. Муродхўжаев,** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети оғир саноат бўлимининг мудири **М. Р. Глухов** ўртоқлар иштирок этдилар.

Конференция тегишли қарорлар қабул қилди. Конференцияда шаҳар партия комитети ва ревизия комиссиясининг янги состави ҳамда область партия конференциясига делегатлар сайланди.

* * *

Бўлиб ўтган пленумда Олмалиқ шаҳар партия комитетининг бюроси сайланди. **В. М. Муҳамедов** шаҳар партия комитетининг биринчи секретари, **Г. С. Чуршуков, Л. В. Лаврина** ўртоқлар шаҳар партия комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

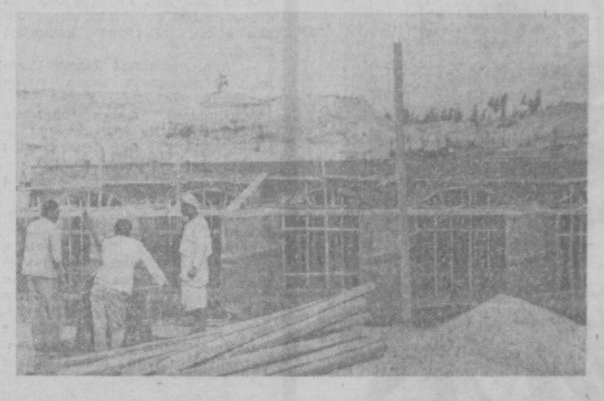

Бирлашган Араб Республикасида Ливия саҳросига ҳужум бошланди. Ҳозирги вақтда совет мутахассислари ёрдамида Жанубий Таҳрирда 90 минг гектарга яқин ер ўзлаштириляпти. Нил сувлари каналлар орқали бу ерга келтирилгач маккажўхори ва пахта етиштириш мумкин бўлади. Суратда: Нубария канали қурилишида.

И. Белецкий фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ПРЕЗИДЕНТ ЖОНСОН НАЙРАНГ ИШЛАТМОҚДА

Америка конгресси қишки каникулдан кейин 15 январда Вашингтонда ўз ишини яна бошлаб юборди. Сенаторлар ва конгресс аъзолари ўз вазифаларини бажаришга сусткашлик билан киришдилар. Кетма-кет телефон қоқиш ва республикачилар партияси ҳамда демократик партия раҳбарларининг зўр бериб қилган ҳаракатлари натижасидагина зарур кўпчиликни тўплаш имконияти туғилди. Американинг қонун чиқарувчилари ҳозирги пайтда галдаги ишлардан кўра, сиёсий мақсадларининг тақдири тўғрисида кўпроқ бош қотирмоқдалар.

Ўн ойдан кейин сайлов ўтказилади. Президентгина эмас, балки сенаторларининг учдан бир қисми ва вакиллар палатасининг ҳаммаси қайтадан сайланади. сенаторларининг ҳам, конгресс аъзоларининг ҳам сайловчилар билан учрашуви ҳеч қандай натижа бермайди. Конгресс иш бошлаган кунда беш мингдан ортиқ хотин-қиз Вашингтонда Вьетнамдаги жиноий агрессияга қарши оммавий норозилик намойиши ўтказди. Улар мамлакатнинг ҳамма қисмидан пойтахтга келишди. Вьетнамда ҳалок бўлганларга мотам тутиш учун қора кўйлакларни кийиб олган хотин-қизлар саф тортишиб, конгресс биносига қараб йўл олдилар. Улар қуйидаги гапларни айтдилар: «Биз Вьетнамдаги шафқатсиз урушдан, Қўшма Штатларда эса кишининг эҳтиёжлари доим назар-писанд қилинмаётганлигидан дарғазаб бўлдик ва Вьетнамдаги урушни тўхтатишни ҳамда Американинг барча қўшинларини Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилмоқ учун Вашингтонга келдик.

Президент Жонсон 17 январда конгресснинг ҳар иккала палатаси мажлисида «мамлакатнинг аҳволи тўғрисида»ги мактубини ўқиб берди. Неча ўн миллионлаб америкаликлар ўтган йилнинг якунлари тўпланган ва келгусидаги иш программаси белгиланган ана шу традицион нутқни радио ва телевидение орқали тингладилар. Жонсон мактубининг мазмуни америкаликларни ҳаяжонлантираётган кўп проблемаларга жавоб бермади. «Нью-Йорк таймс» газетасининг Вашингтон мухбири Френкел президент америкаликларга яна бир оғир йилни ваъда қилаяпти, деган хулосани чиқаради. «Нью-Йорк таймс» газетасининг фикрича, президент мактубининг мазмунини Вьетнамдаги уруш белгилаб берди. Бу уруш, деб ёзади газета, «Қўшма Штатларда умидсизлик ва ишончсизлик туғдирди». Президент Жонсон ўз мактубида АҚШ ҳукумати Шарқи-Жанубий Осиёдаги авантюристик ҳарбий ва сиёсий йўлини давом эттириш ниятида эканлигини шама қилди.

Мамлакатнинг энг узоқ жойларидаги ва бошқа мамлакатлардаги соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси АҚШ Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишини дарҳол тўхтатсин, деб талаб қилмоқда. Қўшма Штатлар президенти эса, бу талабни бутунлай назар-писанд қилмади.

Қўшма Штатлар бомбардимон қилишларни тўхтатиш учун қандайдир «шартлар»ни илгари суриб, аслида шундай талабларни қўймоқдаки, бу талабларнинг бажарилиши унинг ўз агрессияси самараларидан фойдаланиши учун йўл очиб берган бўлур эди. Сулҳ тўғрисида музокаралар олиб боришга «интилиш» тўғрисидаги гаплар Америка ҳукуматига жаҳон жамоатчилигининг фикрини чалғитиш учунгина керак бўлиб қолди. «Мамлакатнинг аҳволи тўғрисида»ги мактуб Қўшма Штатлар ҳукумати аслида музокаралар олиб бориш йўлини эмас, балки музокаралар тўғрисидаги масалага дангал жавоб қайтаришдан бўйин товлаш йўлини қидириб топишга ҳаракат қилаётганлигини янада бир марта кўрсатди.

Вьетнамдаги урушга қилинаётган ҳаражатлар ҳукуматнинг бюджетида ва АҚШнинг ташқи тўлов балансида жуда кўп дефицитни вужудга келтирди. Жонсон долларнинг тақдири учун хавфсираб конгрессни шошилинч чоралар кўришга даъват этди. Жонсон, бундай чоралар кўрилмаса, АҚШда «нархлар жуда тез кўтарилиши мумкин» деди. Президент таклиф этган тадбирлар асосан солиқ миқдорини жуда ҳам кўпайтириб, аҳолини жабрлашга қаратилган. Бу таклифлар Қўшма Штатларнинг иқтисодий ва молиявий аҳволини мушкуллаштириб юборган асосий сабабни, яъни ҳарбий ҳаражатларни бутунлай четлаб ўтади. АҚШнинг янги бюджети ҳам Пентагонга ажратиб бериладиган маблағларни кўпайтириб, қарийб 80 миллиард долларга етказишни кўзда тутади. Бундан 26 миллиард доллар Вьетнамда уруш олиб бориш учун мўлжалланади.

Г. ШИШКИН. (ТАСС).

СИЦИЛИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

20 январда эрталаб Шереметьево аэродромидан аэрофлотнинг «ИЛ-18» самолёти осмонга кўтарилди. Самолёт Италиянинг Палермо шаҳри томон учиб кетди. Самолёт ичида тўрт ўринли чодирлар, иссиқ жун одеаллар, газламалар бор.

Бу — зилзиладан азият чеккан Сицилия аҳолиси учун юк ортиб учган биринчи самолёт эди.

Аэропортда ТАСС мухбири самолётни кузатиб қолган ВЦСПС халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. Е. Сергеев билан учрашди.

— Совет кишилари Сицилияда бўлган табиий офат ҳақидаги хабарни чуқур қайғу билан эшитдилар, — деди у. — Бугун ВЦСПС ана шу рейс билан Сицилияга 70 дона тўрт ўринли чодир, 1500 та жун одеял, 11 минг метр турли газлама юборди. Совет касаба союзларининг бу ёрдами зилзила офатини бошидан кечириб, қавм-қариндошлари, яқинларини йўқотган, бошпанасиз қолган кишиларнинг кулфатини бирон йўсунда енгиллаштирар, деб умид қиламиз. СССР Қизил крест ва Қизил ярим Ой жамиятлари союзи, Центросоюз, мамлакатнинг бошқа жамоат ташкилотлари ҳам совет касаба союзлари билан бирга Сицилия меҳнаткашларига қадрдонларча ёрдам кўрсатмоқда.

ВИЗИТ ТУГАДИ

БАЙРУТ, 20 январь. (ТАСС). Ливан президенти Ш. Хелу расмий визит билан Иорданияда икки кун бўлганидан сўнг бугун Байрутга қайтиб келди. Ш. Хелу визити вақтида олиб борилган расмий Ливан—Иордания музокараларидан яқин шарқдаги аҳвол ҳамда Ливан—Иордания муносабатлари масалалари муҳокама қилинди.

ЯМАНДАГИ АҲВОЛ

ҚОҲИРА, 22 январь. (ТАСС). Республикачи кучларнинг подшопарастларга қарши ўтказган янги операцияси вақтида, деди Яман Араб Республикасининг Бош министри Ҳасан Аламрий Қоҳирада чиқадиган «Алаҳром» газетаси мухбири билан қилган суҳбатда, подшопарастлардан 120 киши ўлдирилди, 45 киши ярадор қилинди ва 40 киши асир олинди. Кўп миқдорда қурол-яроғ ва ҳарбий аслаҳа анжомлар ҳам қўлга туширилди.

«Ҳозир Ямандаги аҳвол бундан бир неча ҳафта аввалгидагига қараганда анча яхшироқ, деб таъкидлади Ҳасан Аламрий. — Республикачилар ҳукуматининг чақириғига қабилаларнинг кўпчилик шайхлари лаббай деб жавоб бериб, подшопарастларга ёрдам беришни тўхтатдилар».

Яман Араб Республикасининг қуролли кучлари, деди Ҳасан Аламрий, подшопарастларга ва ёлланган ажнабийларга қарши курашни давом эттиришга ва яман халқи эришган революцион ютуқларни ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаганлар.

Мен агентлигининг хабар беришича, подшопарастлар бошини айлантирган кишилар қуролини ташлаб, республикачи кучларга қаршилик кўрсатишни тўхтатиш керак бўлган 10 кун муҳлат ўтиб кетди. Шу муносабат билан республикачи қўшинларга Яман территориясини подшопарастлар ва ёлланган ажнабийлардан тозалаш операциясини бошлаб юбориш тўғрисида буйруқ берилди.

Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг муваффақияти

ХАНОЙ, 22 январь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг қўмондонлиги Жанубий Вьетнам ватанпарвар кучлари ва халқининг 1967 йилги уруш ҳаракатлари тўғрисидаги маълумотларни эълон қилди.

Озодлик агентлиги эълон қилиб, ВИА агентлиги берган шу маълумотда Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари янги-янги муваффақиятларга эришганликлари кўрсатиб ўтилган.

Ўтган йилнинг декабрь ойидаги маълумотларни қўшмаган ҳолда дастлабки маълумотларга қараганда, душман ўлганлар ва ярадорлар бўлиб қарийб 365 минг кишини, шу жумладан 170 мингдан кўпроқ америкалик солдатни ва Америкага шерик бўлган давлатлар қўшинларининг солдатларини йўқотган.

Душманнинг 53 батальони, шу жумладан 44 та пиёда аскарлар батальони (бундан 17 таси америкаликлар батальони) ўз шериклари қўшинларининг бир батальони ва Жанубий Вьетнам қўғирчоқ ҳукумати қўшинларининг 26 та батальони, 6 артиллерия батальони, 3 та саперлар батальони, 20 та бронетанк бўлинмалари йўқ қилинган.

Бундан ташқари 3200 самолёт уриб туширилган ёки ерда йўқ қилинган 8500 ҳарбий автомашина, шу жумладан 4 минг бронеавтомашина, 730 та артиллерия тўпи, 200 та ҳарбий кема ва қўриқчи катерлар, жуда кўп ёқилғи ва қурол-яроғ омборлари яксон қилинган. Бир неча ўн минг қурол-яроғ ва кўп миқдорда бошқа ҳарбий аслаҳалар қўлга туширилган.

ВАТАНПАРВАР КУЧЛАР ТОМОНИГА ЎТИШДИ

ХАНОЙ. 22 январь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб хабар беришича, Шокчанг вилоятидаги мустаҳкамланган Фухиу пунктида қўғирчоқ ҳукумат армиясининг ватанпарварлик руҳида бўлган ҳарбий хизматчилари 3 январда исён кўтариб, халқ томонига ўтганлар.

Италиядаги Сицилия оролининг ғарбий қисмида ғоят кучли зилзила натижасида кўп киши ўлди. Ўн мингдан ортиқ аҳоли уй-жойсиз қолди. Суратда: Жибеллина вайроналарида.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

ЕР ЭКИШГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Юбилей йили Янгийўл районидаги Охунбобоев номли колхозда қувончли ютуқлар билан якунланди. Айниқса пахтадан баракали хирмон кўтарилди. 1690 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 29,2 ўрнига 31 центнердан пахта топширилди.

Деҳқонлар йиғим-теримни жуда уюшқоқлик билан ўтказишди. Экинлардан бўшаган майдонларга минерал ва маҳаллий ўғитлар ташланиб, сўнгра чуқур ҳайдовдан чиқарилди. Қўшимча равишда гўнг чиқариш давом эттирилди. Шудгордан олдин 1500 тонна гўнг чиқариб солинган бўлса, ҳозир эса 3000 тоннага яқин гўнг жамғарилиб, бунинг бир қисми ер бошига чиқариб қўйилди. Колхозчилар шу кунларда ерларни экишга тайёрламоқдалар. Пахтаси машина билан теришга ноқулай бўлган карталар текисланмоқда. Колхозчилар қисқа вақт ичида 40 процентга яқин майдонни текислаб планировкадан чиқариб қўйишди. Улар экишгача 60 процент экин майдонини текислаб қўйишни асосий мақсад қилиб бу соҳада жуда катта иш олиб бормоқдалар. Яқинда планировка қилиш бригадаси тузилди. Унинг бошлиғи қилиб тажрибали механизатор Юсуфаҳмад Мираҳмедов тайинланди. Бригадага 4 та «ДТ-54» трактори, бульдозер, 2 та текисловчи машина бириктиб қўйилди.

Мана, бир неча ҳафтадирки, ер текислаш бригадасининг аъзолари ишни кеча ва кундуз тўхтовсиз давом эттирмоқдалар. Дўнг ерлар кафтдек қилинмоқда. Сув бормайдиган ерларга ариқ қазилмоқда. Эски ўқариқлар текисланиб, янги ариқлар олинаётир.

М. ҒОЗИЕВ.

ЯНГИ ОРОМГОҲЛАР

Беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш муносабати билан барча ишчи-хизматчиларнинг дам олишларини уюштириш муҳим вазифалардан бири бўлиб қолди. Буни кўзда тутган область касаба союзлари Совети кўпгина ибратли тадбирларни белгилади. Булар орасида янги маданий-маиший объектлар қурилиши асосий ўринни эгаллайди.

Беш йиллик охиригача 4340 ўринли 23 та дам олиш уйи барпо этиш кўзда тутилмоқда. 1968—70 йилларда 650 ўринли 4 та пансионат қад кўтаради. Беш йиллик охиригача 14 минг 210 ўринли 46 та пионерлар лагери қурилади.

Муассасаларнинг кўпчилиги кўркам ва хушманзара жойларда барпо этилади. Бу ерларда юзлаб меҳнаткашлар ўз меҳнат отпускаларини кўнгилдагидек ўтказишлари, даволанишлари мумкин. Жумладан, Иссиқкўлда келгуси йилгача 250 ўринли дам олиш уйи, шунингдек, Тошкент Давлат университети ўқитувчилари ва студентлари учун 300 ўринли дам олиш уйи бунёд этилади. 87-автобаза ишчи-хизматчиларига пансионат қуриш бошлаб юборилади. Хумсонда кўпгина янги пионер лагерлари, дам олиш уйлари ва пансионатлар қуриш планлаштирилган. Масалан, бу ерда Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти ўқитувчи ва студентлари учун дам олиш уйи, 2 та 450 ўринли пионер лагери ишга тушади. Худди шундай қурилишлар Чимён, Оқтош, ва бошқа баҳаво жойларда ҳам кенг миқёсда олиб борилади.

Қишлоқ меҳнаткашларининг маданий дам олишлари учун янада кенг шароит яратиб бериш мақсадида Ўрта Чирчиқ районининг Киров номли ўқув-тажриба хўжалигида 500 ўринли ёзги клуб, «Октябрь 46 йиллиги», «Чиноз» ва «Бўка» совхозларида янги клублар қурилиши шу йилда тугалланади. 1-«Оққўрғон» ва 2-«Оққўрғон» совхозларида эса ишчи-хизматчилар учун 500 ўринли 2 та маданият саройи қад кўтаради. Бундай объектлар областимизнинг бошқа районларида ҳам қурилади.

Спорт шинавандаларининг талаб-эҳтиёжлари ҳам ҳисобга олинган. Беш йиллик охиригача областимиз шаҳар ва районларида 7 та янги стадион, 8 та спорт зали, 3 та сузиш бассейни, 15 та футбол, баскетбол ва волейбол майдонлари қуришга қарор қилинди. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида 200 ўринли спорт залини шу йил ишга тушириш кўзда тутилмоқда.

Ишчи-хизматчиларнинг саломатликларини мустаҳкамлаш мақсадида кўплаб профилакторийлар барпо этилмоқда. Оҳангарон цемент заводи ишчилари учун 50 ўринли профилакторий шу йили фойдаланишга топширилади. «Главташкентстрой», 160-қурилиш тресги, 6-қурилиш тресги коллективлари учун 1970 йилга қадар профилакторийлар қуриб берилади. Бундай қурилишлар кўлами шу қадар кенгки, уларнинг ҳаммасини кичкинагина мақолада қамраб олиш қийин. Ўнлаб корхоналар, қурилиш ташкилотлари, минглаб меҳнаткашлар учун кўрсатилаётган бу катта ғамхўрлик ғоят хурсанд қилади кишини. Бу шарт-шароитлар шак-шубҳасиз меҳнат унумдорлигини янада ошириш ва меҳнаткашлар саломатлигини яхшилашда катта роль ўйнайди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ТРАНСПОРТ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

Пойтахт шаҳримиз аҳолисининг сони ошган сайин, транспорт хўжалиги хизматига бўлган талаб ва эҳтиёж ҳам ўсиб бормоқда. Тўғри, шаҳримизда юз берган табиий офатдан сўнг янги қурилиш ташкилотлари билан бир қаторда уларга хизмат қиладиган автопарк хўжаликлари ҳам пайдо бўлди. Бундан ташқари аҳолига хизмат кўрсатаётган мавжуд автопарк майдонлари янги-янги автобуслар билан бойитилди. Шаҳримизда қурилиш ишлари кенг ҳажмда олиб борилаётганлиги туфайли транспорт сони ҳам беқиёс даражада кўпайди. Ҳаттоки транспорт қатновига мўлжалланмаган кўчаларимиздан ҳам ҳозирча фойдаланишга тўғри келмоқда. Зилзила туфайли вақтинча юз берган бу қийинчиликлар аста-секин ортда қолиб кетмоқда. Қардош бинокорларнинг дўстона ёрдами билан шаҳримиз қиёфаси гўзаллашиб бормоқда. Янги-янги массивлар қад кўтармоқда. Магистрал кўчалар, кўркам хиёбонлар ястанмоқда. Янги трамвай-троллейбус линиялари ишга туширилмоқда. Шаҳримизнинг бир неча марказий кўчаларида ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ва уларга қулайлик туғдириш мақсадида бир неча ерости йўллари қуриб фойдаланишга топширилмоқда.

Демак, айтиш мумкинки, шаҳарда пассажирларни ташишда ҳам, қурилиш ташкилотларига хизмат кўрсатишда ҳам транспорт хўжаликлари етарли имкониятга эгалар. Ҳамма гап ана шу қўлимиздаги мавжуд транспортдан имкони борича узоқ муддат, унумли, беҳатар, бешикаст ва аварияcиз фойдалана билишда. Аслида шундай бўляптими? Афсуски, шундай бўлмаяпти.

Қўлимиздаги фактлар «транспорт етишмайди ёки бўлмаса шоферлар кам» деган мазмунда эшитиб туриладиган даъволарнинг мутлақо асоссиз эканлигини кўрсатиб турибди. Биргина ўтган йилнинг ўзида шаҳардаги мавжуд автопарк хўжаликларининг минглаб шоферлари кўча қоидасини бузганлиги ва иш вақтида спиртли ичимликлар ичиб юрганлиги сабабли машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилган. Ичимлик балоси орқасида бир қатор фожиали воқеалар ҳам юз берди.

Очиқ эътироф этиш керакки, автопарк хўжаликларининг раҳбарлари ва партия ташкилотлари ўз коллективлари ўртасида, айниқса, шоферлар ўртасида оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларни етарли олиб боришмаётибди. Уларни биринчи навбатда инсонни севиш, ҳурмат қилиш руҳида тарбиялашмайди. Шоферлар билан якка-якка суҳбатлар ўтказишмайди. Улар фақат план билан қизиқишади, холос. Бундай бир ёқламалик, бепарволик баъзи шоферларнинг кўнгли истаган, оёғи етган жойгача етакламоқда. Натижада кўча қоидаларини бузиш, иш вақтидан ташқари вақтларида машиналардан эгри мақсад йўлида фойдаланиш, ҳатто аварияларнинг юз беришига олиб келмоқда.

Тўғри, автопарк хўжаликларимизда кўп йиллардан буён бенуқсон, аварияcиз ишлаб, кўпчилик ҳурмати — иззатига сазовор бўлиб келаётган илғор шоферлар ҳам йўқ эмас. Афсуски, автопарк хўжаликлари раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари ана шу илғорлар фаолиятини бошқаларга ибрат қилиб кўрсатишмаяпти. Уларнинг кўпйиллик иш тажрибасини, одоби ва ахлоқини кенг ёйишаётгани йўқ.

Бунинг ўрнига бирор шофер ичкилик ичиб машинани бошқараётган пайтида ёки кўча қоидасини бузган вақтида қўлга тушиб қолгудек бўлса дарҳол ўзларида муҳокама қилишни сўраб хат юборишади. Бу шоферни мақтаб кўкларга кўтаришади. Бундай нотўғри муносабат ҳам ўзининг салбий натижасини кўрсатмоқда. Бир автопаркдан йўл қоидасини бузиб ҳайдалган шоферни иккинчи автопарк раҳбарлари негадир қулоч очиб кутиб олишади. Тортишмачоқ қабилидаги бу иш услуби биринчидан, автопарк раҳбарларининг обрўсига таъсир этса, иккинчидан шоферларнинг тарбиясида, ахлоқида ёмон из қолдирмоқда. Хўш, нега шундай қиласизлар? деб савол бергудек бўлсангиз «ахир нима қилайлик, шоферлар етишмайди-да» деб жавоб беришади.

Бу албатта нотўғри ва принципсиз жавоб.

Шуни ҳам айтиш керакки, шаҳардаги пассажирлар ташийдиган деярли барча автобуслар тоза ва озода тутилмайди. Автобусга чиқадиган бўлсанг оёқ остидан тортиб ўриндиқларгача чанг. Қизиқ, ана шу автобус шоферлари-ку, пассажирларга маданий хизмат қилганлиги учун ҳақ олади. Ҳаттоки баъзи автобусларга ифлослиги туфайли ўтириб бўлмайди. Шоферлар-ку ўз овқатланиш соатларини ёки дам олиш соатларини иложи борича тезроқ, баракалироқ ўтказишга ҳаракат қилишади. Нега энди ана шу соатда беш минут вақтларини ўзлари ишлаётган автобус тозалиги учун сарф қилишмайди? Масалан, саноат корхоналарида ҳар бир ишчи ўз дастгоҳини, иш жойини тоза ва озода сақлайди-ку, шоферлар бунга риоя қилишмайди. Бу ҳам уларнинг ўз касбларига бўлган қизиқишларини, одоб ва ахлоқларини кўрсатади.

Яқинда шаҳар автотранспорт хўжаликлари ходимларининг кенгайтирилган йиғинида ана шу масалалар ўртага ташланди. Шаҳарда транспорт ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш чоралари ҳақида шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармаси бошлиғи ўртоқ **А. Тошметов** доклад қилди.

Шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **М. Толипов** сўзга чиқди.

БИР СЎМЛИК „МОСКВИЧ“ЛАР, „ЗАПОРОЖЕЦ“ЛАР

1967 йилги автомотолотерея кўпгина янгийўлликларга қувонч келтирмоқда. Ўйиннинг расмий жадвали эълон қилиниши биланоқ омонат кассасига кўплаб катта ютуқ чиққан билетлар кела бошлади.

Райондаги Усмон Юсупов номли комбинатнинг ишчиси Бектемир Орзиқуловлар оиласида шу кунларда шодлик ҳукмрон. У бир сўмлик лотореясига «Москвич» енгил автомашинаси ютди. Шунингдек, Эски Тошкент қишлоғида истиқомат қилувчи Шавкат Камолов лотереясига ҳам «Москвич» чиқди.

Шаҳарликларнинг ҳам омади келяпти. Халқ театрининг ходими Жамолиддин Муҳиддиновга ҳамда ўқитувчи Лилия Бадуровага «Запорожец» автомашиналари чиқди.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

Тошкент шаҳар ижроия комитетига қарашли манзарали дарахт ва гул кўчатлари етиштирадиган совхознинг 4-бўлимида минглаб турли гуллар ўстириляпти. Гулчилар ҳар куни «Ўзбекистон гуллари» фирмасининг тармоқларига кўплаб гул кўчатлари жўнатишмоқда. Хўжаликда иш қизғин.

Совхоз гулчилари қиш даврида аҳолига ҳаммаси бўлиб 300 минг туп гул кўчати сотиш мажбуриятини олганлар. Суратда совхоз ишчиси Раҳбар Қаюмова (олдинда) гулларни савдога жўнатишга тайёргарлик кўрмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

УЯТ ЭМАСМИ?

Марзия касалхонага етай деб қолган ҳам эди, қизчаси олдинда қўлтиқлашиб кетаётган йигит билан аёлни кўрсатиб қичқириб юборди.

— Ана, дадамлар! Дадажон, дада...! — дея қизча отаси томон талпинди.

Марзиянинг юраги орқасига тортиб кетди. Не кўз билан кўрсинки, етти йил бир ёстиққа бош қўйган умр йўлдоши Ўктам эди. Башанг кийинган Матлуба билан бошлашиб кетаяпти.

Қизчанинг пиёланинг жарангидек овози қулоғига ўқдек қадалган Ўктам эпкин билан орқага ўгирилди. Ўгирилди-ю, айёр кўзлари хотини Марзияга, қизчаси Машҳурага тушди. Устидан бир челак совуқ сув қуйилгандек этлари жимирлаб кетди. Марзия номард эрининг юзига туфурмоқчи бўлди. Лекин номус кучли экан ўзини босди.

Ўктам бўлса хотиним билан қизим орқамдан излаб келяпти деган хаёлда маъшуқаси билан бедана юриш қилиб қадамини тезлатди.

— Қаёққа қочяпсиз, лоақал қизчангизга бир боқсангизчи, бечора ота дийдорига зор, — деди Марзия ичидан тўлқинланиб келган хўрсиниқ билан. Лекин номард ота фарзандига ўгурилиб ҳам боқмади. Қизчанинг ота томон узатган жажжи қўллари ҳавода муаллоқ қолди. Бу хўрликка чидай олмаган она-бола кўзларида аламли ёш билан яна ўша номард йигитга ёлборишди.

— Мени беш ойдан бери ўз ёғимга ўзим қоврулганим майли, лоақал болаларингизга қаранг. Адҳам касалхонада. Ҳар борганимда «дадам кейдиями» деб қолижонимга қўймаяпти. Ахир, инсоф деган нарса борми, — деди ичкинидо билан Марзия.

Ўктам бунга жавобан ёнида ниқталаб турган сатангга тиржайиб қўйди-да:

—Менинг ҳеч қандай фарзандим йўқ. Қаерга борсанг, боравер, — деди андишасизлик билан. Унинг ёнига номус-андиша нималигини билмайдиган Матлуба ҳам қўшилиб бидирлай кетди.

Кўзларида аламли ёш, юрак-бағри эзилган она-бола касалхонага ёлгиз кириб боришди Ботоб ётган ўғли Адҳамнинг онага кўзи тушиши билан яна сўради:

— Дадамлар қаердалар, дадажоним қачон келадилар...

Ҳурматли газетхон, номард Ўктамнинг кимлигини билишга қизиқарсиз. Марзиянинг етти йиллик турмушини бузган, болани отадан ажратган, ўзгалар бахтига чанг солган Матлуба исмли сатанг ким бўлди дерсиз? Пискентликларга ҳар иккала саёқ ҳам отнинг қашқасидек маълум. Уларнинг номини эшитган ҳар бир пискентликнинг тепа сочи тикка бўлади. Кўзида ғазаб чақнайди. «Қўйинг, улар номини бизга эслатманг, оиласигагина эмас, ўзлари ишлаган коллективларга ҳам иснот келтиришди», — дейишади улар.

1960 йил эди. Ўктам «сенга уйлансам, уйланаман, бўлмаса ўзимни-ўзим осаман» деб Марзиянинг эшигида оҳ уриб ётган эди. Марзиянинг онаси ҳам қизимизнинг дардида ёш йигит жони увол бўлмасин деди. Унинг таклифига рози бўлди. Ширингина тўй ҳам қилишди. Марзияга етишгунча оҳ уриб юрган Ўктам орадан сал ўтмай қилиқ чиқарди.

— Меги десанг бугундан бошлаб ишга бориш у ерда турсин ҳатто остона ҳатлаб кўчага ҳам чиқмайсан. Номаҳрамлар билан гаплашадиган аёлни мен ёқтирмайман, — деди у.

Марзия ажабланди: «майли ишламасам ишламайман. Шу билан турмушимиз тотув бўлса бас». Лекин бечора Марзия бу терговлар кейинги бўладиган жанжал-

АХЛОҚ ВА ОДОБ МАВЗУИДА

лар, хўрланишлар, ҳақоратларга томизғи эканлигидан хабарсиз эди. Кунлар кетидан кунлар ўтиши билан Ўктам қилдан қийиқ ахтара бошлади. Шу орада Марзиянинг кўзи ёриб, оилада жажжи қизалоқ пайдо бўлди. Шундан кейин Ўктам уят-андишани, ор-номусни бутунлай йиғиштириб қўйди. У энди идгаригидек Марзияни ўтирса ўпоқ демай очиғини айтди:

— Яна қиз туғадиган бўлсанг, тўрт томонинг қибла.

Марзия отасидан ёш етим қолган эмасми, эзилиб-эзилиб йиғлади. Эндигина дунёга келган жажжи қизчасини кўкрагига босиб йиғлади. Лекин Марзия ўғил кўрганда ҳам Ўктамнинг муомаласи ўзгармади.

Пискент шаҳар умумий овқатланиш бўлимида буфетчи бўлиб хизмат қилган Ўктам Турғунбоев илгарилари юрагининг аллақайси бурчагида сир бўлиб ётган дардини хотинига айтолмаган эди. Буфетдан тушган «садақалар» кейин уни босар-тусарини билмайдиган қилиб қўйди. Бир куни Ўктам уйига оёқда туролмайдиган даражада кайф билан қайтди. Шу куни қалбининг аллақаерида тугун бўлиб ётган дарди тилига кўчди, жанжал кўтарди, дод солди. Универмагда ишлайдиган Матлубани олмасам уволимга қоласан деди.

Марзия етти йиллик ёстиқдоши Ўктамдан бу гапларни эшитаётганига ишонмасди. Тушимми ёки ўнгимми?! Йўқ, ўнги. Наҳотки шундай сўзларни тилга олган бўлса.

— Ахир...

— Нима ахир, «гинг» десанг иш чатоқ, — ўшқирди ўшанда Ўктам.

— Ахир уялмайсизми шу сўзларни айтгани. Шу умид билан бир ёстиққа бош қўйганмидим. Мени демасангиз ҳам мана бу бегуноҳ болаларингизни ўйласангиз-чи!

— Яхши, сен розилик бермадинг, энди сендан сўраб ҳам ўтирмайман. Сени ташлаб кетаман. Арз-дод қилиб қолаверасан. Лекин шуни ўйлагинки мен бўлмасам ҳолингга вой.

Ўктам билан Пискентдаги райуниверсалнинг собиқ сотувчиси Матлуба Маҳмудова ўзларини ёру дўстлар, қариндош-уруғлар кўзидан яшириб, Олмалиқ шаҳрига ғойиб бўлишди. Улар ўз туғилган қишлоқларига бамисоли ўғри кишидек тун қоронғусида келиб, кун ёришмасдан кетадиган бўлишди. Ҳозир улар Олмалиқ шаҳар қурилиш материаллари базаси магазинида ишлаб юришибти. Эндиги гапни ота-она юзини ерга қаратган Матлуба яшаган, улғайган, вояга етган хонадондан эшитинг.

Биз Матлубани иссиқ бағрида вояга етказган хонадонда бўлдик. Чеҳраси сўлғин, кўзларида аламли ёш қалқиган онаси Малика опа билан суҳбатда бўлдик. «Қизим Матлуба бутун умидимни пучга чиқарди. Ниятларимни совурди, енгилтаклиги билан не-не орзу умидлар билан вояга етказган ота-она дилини вайрон қилиб кетди».

Матлуба, ахир қайси виждон, қайси диёнат билан шундай қилдинг? Ўз ҳузур-ҳаловатингни ўйлаб ўзгалар бахтига чанг солишга қандай ботиндинг? Барибир сен ўзгалар бахти ҳисобига бахтли бўла олмайсан. Икки фарзанди, умр йўлдошини бўзлатган номард йигит ахир бориб сени ҳам шу куйга солади. Эсинг борида ақлингни йиғ. Ўктамга ўхшаш суюқоёқлардан эл-юрт нафратланади.

Т. ҚОСИМОВ,
А. ШАЙХОВ.

Тошкент янгиликлари

ИККИ МАРТА КЎПАЯДИ

Шу кунларда Энгельс кўчасида тўрт қаватли муҳташам бино қурилаяпти. Узунлиги 140 метрдан иборат бўлган бу бино «Юлдуз» фирмасининг асосий корпуси ҳисобланади.

Бу корпус фойдаланишга топширилгач, фирманинг қуввати деярлик икки марта ошади, ҳар йили аҳоли учун 6 миллион сўмлик костюмлар тайёрлаб беради. Фирманинг янги асосий корпуси Москва, Ленинград, Венгрия Халқ Республикасидан келтирилган энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланади.

Фирма коллективи СССР халқ хўжалиги ютуқлари Бутуниттифоқ виставкасига синтетик толадан ишланган материаллардан тикилган эркаклар костюмини юборди. У бошқа материаллардан тикилган костюмларга қараганда ҳам чиройли, ҳам арзон бўлиши билан фарқ қилади.

ТЕЛЕВИЗИОН АЛОҚАЛАР

Тошкент телевидениеси бераётган эшиттиришларни энди республикамизнинг ҳамма областларида кўрса бўлади. Алоқа ходимлари кучи билан республикамиз пойтахтидан кўрсатилаётган томошаларни куни кеча қардош Туркманистоннинг Тошовуз райони ҳамда Хоразм области меҳнаткашлари кўришга муяссар бўлдилар. Бундан ташқари Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг қишлоқ районлари ҳам телевизион эшиттиришлари қабул қилиб олдилар.

Яқин кунлар ичида Нукус, Хўжайли, Қўнғирот шаҳарлари билан ҳам телевизион алоқалар боғланади.

ҲАМЗАГА ҲАЙКАЛ

Янги қурилаётган Ҳамза театри қаршисида революцион шоир, драматург, ёзувчи Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга ҳайкал ўрнатилади. Ҳайкалнинг бўйи 8 метр бўлади.

Монумент автори Никос Федоридисдир. Ҳайкал рўпарасида Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш жараёнидаги жангу-жадалли дамлар акс эттирилган панно қад кўтаради. Унда паранжи ташлаш, қизил аскарларнинг жангга кириши тасвирланади.

Марду-майдонлар ор[ta]сида шоир, драматург Ҳамза Ҳак[им]зода ҳам кўзга ташланади. Панораманинг нариги бурчагида шу манзарани кузатиб турган кекса нуроний чол сиймоси ҳам тасвирланган. У худди ўз фарзандларини фронтга кузатиб қолаётгандек, тўхтаб қишига.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

САВДО АЪЛОЧИЛАРИ

ЯНГИ келтирилган мол одат бўйича секцияда қайта ўлчаниб сўнгги бор назоратдан ўтказилади-да, кейин сотишга чиқарилади. Доғ теккани, ип ташлаб тўқилгани шу ернинг ўзида ажратиб олинади. Жун газламалар секциясининг мудири Абдулла Зокиров озода жавонларга тартиб билан тахлаб қўйилган той-той матоларни кўрсатди. Улар қайта ўлчаниб ички учига ҳам, сиртки учига ҳам артикуль ва ёрлиқлар ёпиштириб сотишга тайёрлаб қўйилган. Бундан ташқари газлама қатига қистириб қўйилган бир варақ оқ қоғозга йирик ҳарфлар билан нархи ҳам кўрсатиб қўйилган. Сотувчи секцияга кирадида, ҳеч қийналмай шу нархларга қараб бозори чаққонини танлаб олиб харидорларга тақдим этади. Бу тадбир маълум миқдорда савдо оборотини тезлаштиряпти.

Газламаларни ўлчаб беришда қўлланилаётган янгича усул ҳам харидорларга маъқул тушаяпти. Илгарилари газлама бир метрлик линейкага тарангроқ тортиб ўлчанган бўлса, энди линейка стол устига ёзиб қўйилган газлама устига ташланаяпти. Бу усулда харидорнинг ҳақига бир сантиметр ҳам хиёнат қилинмайди.

— Харидорлар учун яратилган яна бир қулайликни газетхонларга маълум қилиб қўйинг,— деди А. Зокиров,— Газмоллар сотилаётган залнинг ўзида бичиш столини ташкил этганмиз. Моҳир бичувчилардан Х. Маматқазина билан Р. Мещеряковалар доимо харидорлар хизматига тайёр туришади. Касса чекининг нусхаси билан борган киши навбат кутмай 50—60 тийинга молини кўнгли ҳохлаган фасонда бичдириб олиши мумкин. Биз билан яқин алоқа боғлаган Киров кўчасидаги модалар ательеси эса харидорларимиз заказини зудлик билан бажариб беради.

— Бизда ҳар бир сотувчи консультант ҳамдир,— суҳбатга қўшилди савдо аълочиси старший сотувчи Флора Ғаффорова.— Риҳси Маматова, Эргаш Турсунов, Раҳима Ҳудойқулова каби тажрибали ҳамкасбларим ширин сўз ва хушмуомалали бўлиш билан бирга харидорларга ҳар бир мол тўғрисида тўлиқ маълумот ҳам бера оладилар. Қайси газмол костюмлик, қай бири пальтолик ёки кўйлаклик чиқишини харидорларга тушунтирадилар, яхшиларини тавсия қиладилар. Шу боисдан бўлса керак, секциямизда ойма-ой планлар ортиғи билан адо этиб келиняпти.

Жун газлама секцияси коллективи юбилей йили планини газмол бўлимида биринчи бўлиб 15 ноябрдаёқ бажариб қўйган эди. Йил охиригача қўшимча 300 минг сўмлик мол савдо қилинди. Янги йилнинг дастлабки ютуқлари ҳам чакки эмас. 15 январгача ярим ойлик планга қўшимча 10 минг сўмлик мол сотилди. 2—3 кун ичида ойлик план ҳам бажарилади.

Жун газлама секцияси билан ёнма-ён жойлашган яна 6 та секция бор. Бу участкаларда ҳам иш қизғин. Сотувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Прилавкаларга чиқаётган газмоллар пешма-пеш харидорлар томонидан сотиб олинаяпти.

Харидорларга хизмат кўрсатаётган сотувчиларнинг кўпчилиги савдо соҳасида кўп йиллардан бери ҳалол ишлаб катта тажриба ва обрў орттиришган. Савдо аълочиси Абдулла Зокиров йигирма йилдан бери эл хизматида. Ишдан ажралмаган ҳолда у Самарқанд савдо институтини тамомлади. Ҳалол меҳнатлари учун 2 марта республика Савдо министрлигининг Фахрий ёрлиғи, маъмуриятнинг кўплаб раҳматномаларига сазовор бўлди. Ўтган йиллар мобайнида А. Зокиров кўплаб шогирдлар тайёрлади. Шогирдларининг бири Х. Меҳмонов ҳозир устоз билан ёнма-ён туриб чит секцияси ишини бошқаряпти.

В. Шамсиев ҳам тажрибали, ишбилармон мутахассислардан. У 20 йилдан бери савдо системасида фаол меҳнат қилиб келяпти. Шу давр мобайнида у оддий сотувчиликдан мана бугун бўлим бошлиғи даражасигача кўтарилди. Камтаринлиги, серғайратлиги учун ҳам газмол бўлими коллективи уни ҳурмат қилади.

Ҳозирги кунда бўлимда меҳнат қилаётган ходимлардан 17 киши олий маълумотлидир. Яна 45 киши олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таълим оляпти.

Шу кунларда Марказий универсал магазини сотувчилари ўртасида харидорларга намунали маданий хизмат кўрсатиш бўйича ўзаро мусобақа кетяпти. Мусобақага қўшилган газмоллар бўлими коллективи ҳам харидорлар кўнглини овлаб, ширинсуханлик билан хизмат кўрсатиб барчанинг ҳурматига сазовор бўлмоқда.

М. МИРЗАЕВ.

Суратда: Абдулла Зокиров сотувчилардан Масъуда Тошмуҳамедова ва Машҳура Тўхтаалиева ўртоқлар билан янги келтирилган газмоллар сифатини кўздан кечиряпти.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 17.55—Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Қизил галстук (тележурнал). 18.40 — «Ўзбексельмаш» — қишлоққа, 19.00—Концерт, 19.40 — Телеянгиликлар, 19.55 — Эшиттиришлар программаси.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55—Эшиттиришлар программаси, 18.00—Колумб соҳилда тўхтади (мультфильм), 18.20—Музикали календарь, 19.10 — Комсомолия сўзлайди («Ёшлик» студияси), 19.50— Телеянгиликлар.

Ўзбек тилида: 20.00 — Ёшлар ижоди ((адабий эшиттириш). 20.15 — Жаҳон халқлари музика маданияти. Ҳиндистон, 21.35 — Телеянгиликлар, 21.45 — Шоирнинг тақдири (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Бола, болада (илмий-оммабоп фильм), 20.10 — Бадиий фильм.

Рус тилида: 21.35—Поездлар сафарга жўнайди, 21.45—Шундай ҳарбий қисм бор (ҳужжатли фильм), 22.05—1905 йил (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА 24/I да Зулматдан зиё, 25/I да Русалка.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА 24/I да Сарвқомат дилбарим, 25/I да Ўлимдан кучли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/I да Мавлоно Муқимий, 25/I да Жон қизлар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— «Майдонда москваликлар» — Совет цирки усталари ва Олег Сокол раҳбарлигидаги радио механик одам—«Робот» аттракционининг сўнгги гастроллари. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Калит—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Дуэль бўлмади (эрталаб соат 10 ва кундуз 3 яримда), Фантомас (1 ва 2 серия, кундуз 12,4 ва кеч 8 яримда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Малиновкада тўй — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

«ТАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИ
қошида
ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда слесарь-сантехник ва электр-газ пайвандчиси насбларига ўқитиш учун

УЧ ОЙЛИК КУРС ОЧИЛДИ

Курсга 8—10 синф ҳажмида маълумотли ёшлар ва Совет Армиясидан бўшатилган кишилар қабул қилинади.

Ўқиш давомида стипендия тўланади ва курсни тамомлаганларга разряд берилиб Тошкент шаҳридаги трестнинг монтаж бошқармаларига ишга юбориладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 35-уй (1, 3, 4, 5, 13, 15-трамвайларнинг «ЦУМ», 7, 8, 10, 11-трамвайларнинг «Навоий номли театр»бекатлари). Телефон В-3-54-07.

ТОШКЕНТ
«УЗОПТБАКАЛЕЯ»
УЛГУРЖИ-САВДО
БАЗАСИГА

катта товаршунослар, товаршунослар, лаборантлар, механик, нарх қўювчилар (хотин-қизлар), операторлар, омбор ишчилари, юкчилар.

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссеси, 1-переулок, 152-уй (5-трамвайнинг «Ҳамза станцияси»; 7, 12, 17, 22, 26-автобусларнинг «Рисовая» бекатлари).

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

КЎР АВТОМОБИЛЧИ

Петер Линдбоом жуда антиқа одам. Гап шундаки, у автотехник, аммо умрида ҳеч қачон автомобилни кўрмаган. У уч ёшида кўр бўлиб қолган, лекин мана 20 йилдирки ўз акаси билан тутилган машиналарни ремонт қилиш ва сотиб олиш билан шуғулланади. Автомобиль моторидаги бирон бир айбни у дарров овозидан аниқлайди.

ЖАҲОН СУВЛАРИДА

Дунёдаги барча океанларда жами оғирлиги 32 миллиард тонна келадиган балиқлар ва бошқа хил жониворлар яшайди. Совет океонографи В. Богоров шундан йилига кўп деганда 200 миллион тонна балиқни тутиб олиш мумкин, деб ҳисоблайди. Олим фикрича, балиқ тутиб олиш бундан ортиб кетса жаҳон океанидаги биологик мувозанат бузилиб, хавф-хатарга олиб келиши мумкин экан.

ЮЗИНЧИ БОТИНКА

Жон Камуянга — дунёда энг новча кишидир. Бу ёш негр йигит ўз онаси билан Жанубий Африка Республикасининг Трансваал қишлоқларидан бирида яшайди. Унинг бўйи роса 2 метру 75 сантиметр. Яқинда махсидўз унга беш жуфт ботинка тайёрлаб берди. Махсидўз айтдики, ботинка оддий ҳисобда юзинчи размерга тўғри келар экан.

ДУНЁНИНГ ЭНГ ТОР КЎЧАСИ

Италияда тор кўчалар жуда кўп. Шаҳар маъмуриятлари яқинда ажойиб конкурс ўтказишди. Мамлакатда энг тор кўча қайси шаҳарда жойлашган? — шу масалани ҳал қилиш керак эди.

Конкурсда шундай шарт қўйилди: кўчанинг икки томонида яшовчи йигит-қиз ўз уйлари деразасидан туриб юзларини юзларига теккизишлари лозим.

Оқибат можаро икки шаҳар — Сполетто билан Читта де Пьяве ўртасида бошланди. Буерга махсус жюри комиссияси юборилди. Комиссия, Читта де Пьяведаги Бачаноде кўчасини Италиянинг (эҳтимол, дунёнинг ҳам) энг тор кўчаси деб топди. Кўчанинг узунлиги 20 метр бўлиб, энг тор жойининг кенглиги 52 сантиметру 3 миллиметр экан. Сполеттодаги Боччафеменине кўчаси эса иккинчи ўринни олди. Унинг узунлиги — 6 метр, кенглиги — 67 сантиметр 4 миллиметр.

БЕШ ЭГИЗАК ВА ЧОРАК МИЛЛИОН ДОЛЛАР

Австралиянинг Брисбен шаҳарчасида яшовчи 36 ёшли юрист Брэхем оиласи янги йилдан сўнг бирварақайига беш кишига кўпайди: хотини беш эгизак туғиб берди.

Бахтиёр ота бундай зўр воқеадан ўзича фойдаланишга киришди. Биринчи галда у беш гўдакни суратга олиш ҳуқуқини фотографга сотиб, 100 минг доллар мўмай пул ишлаб олди.

Қуюлтирилган сут, болалар озиқ-овқати, аравачалар ишлаб чиқарадиган фирмалар ҳам эгизаклардан реклама сифатида фойдаланмоқчи бўлишди. Мистер Брэхем уларга: аввал пулини тўлаб қўйинг, кейин реклама қилсангиз қилаверасиз, деб писанда қилди. Фирмалар рози бўлишди. Эгизаклар отасининг шу усул билан қўлга киритган пули чорак миллион доллардан ошиб кетди.

Капитал дунёсида «бола бахт келтиради» деган қадимий мақолни шунақасига талқин қилишади.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

КОРЧНОЙ ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДА

Совет гроссмейстери Виктор Корчной Голландиянинг Бевервейк шаҳрида ўтаётган халқаро турнирда зўр муваффақият билан қатнашмоқда. У тўққиз учрашувдан 8,5 очко тўплашга муваффақ бўлди. Ленинградлик гроссмейстер бу турнирда собиқ жаҳон чемпиони Михаил Ҳалнн ҳам мағлубиятга учратди.

ЖАҲОН ЧЕМПИОНЛИГИ УЧУН

Халқаро шашка бўйича жаҳон чемпиони номини олиш учун И. Куперман билан курашаётган А. Андрейко ўртасида 15 та ўйин ўйналди. Ҳозирча ҳисоб жаҳон чемпиони Куперман фойдасига 8:7 бўлиб турибди. Куперман юксак номини сақлаб қолиши учун қолган беш ўйинда икки очко қўлга киритса кифоя. Андрейконинг вазифаси эса мушкулроқ. У ғалабага эришиши учун яна 3,5 очко олиши керак.

ФУТБОЛ ОЛАМИДА

СССР кубоги мусобақаларининг муддатлари белгиланиб қўйилди. Кубокнинг ўн олтидан бир финали ўйинлари 27—28 июнда бўлиб ўтади. Нимчорак учрашувлар 22—23 июль кунлари, чорак финал учрашувлар 6 августда, ярим финал мусобақалар 26—27 августда ва СССР кубогининг финали 8 ноябрда ўтади. Ҳал қилувчи ўйин Москвада В. И. Ленин номли марказий стадионда бўлади.

* * *

Москванинг «Локомотив» командаси бошлиғи вазифасига Украина ССР да хизмат кўрсатган тренер Е. Горянский таклиф қилинди. Команданинг катта тренери В. Бубукинга спорт мастери В. Емишев ёрдам беради.

РИНГДА ЁШ БОКСЧИЛАР

Киевда Совет Иттифоқи ва Югославия ёш боксчилари ўзаро мусобақалашдилар. Бу учрашув Европа кубоги ҳисобига ўтар эди. Совет спортчилари 10 та вазн категориясида ғолиб чиқдилар. Югославияликлар эса фақат биринчи ярим ўрта вазндагина очко ола олдилар. Учрашув ҳисоби 10:1.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В31232, Масъул секретарь—В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор—В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 09853. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1784.